

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

T/6044. számú

törvényjavaslat

a személyszállítási szolgáltatásokról

Előadó: Németh Lászlóné
nemzeti fejlesztési miniszter

Budapest, 2012. február

2012. évi ... törvény
a személyszállítási szolgáltatásokról

Magyarország gazdasági fejlődésének és az állampolgárok életminőségének meghatározó eleme a közösségi közlekedési szolgáltatások rendszere. Alapvető célkitűzés, hogy szolgáltatásközpontú, átlátható támogatási módokon keresztül ellentételezett, a társadalom és a költségvetés teherbíró képességét figyelembe vevő olyan egységes közszolgáltatási személyszállítási rendszer jöjjön létre, amely elősegíti

- a közösségi közlekedés társadalmi és gazdasági elsőbbségének érvényre jutását az egyéni közlekedéssel szemben,
- az országos, a regionális, az elővárosi és a helyi személyszállításra vonatkozó európai uniós követelmények kielégítését, valamint
- a hatékonyan működő, folyamatosan javuló szolgáltatást megtestesítő szolgáltató előre tervezhető, átlátható és fenntartható finanszírozását.

Mindezekre tekintettel az Országgyűlés a fenntarthatósági, környezetvédelmi és energiahatékonysági szempontrendszer érvényesülése, az utasok jogainak biztosítása, a személyszállítási közszolgáltatás működtetésére fordított állami és önkormányzati források hatékony és átlátható módon történő felhasználása, valamint annak érdekében, hogy

- a személyszállítási szolgáltatások egyéni közlekedéssel szembeni versenyképessége és vonzereje javuljon, színvonala az összehangolt fejlesztéspolitikai célok és szolgáltatásszervezés révén emelkedjen,
- a közlekedési infrastruktúra működtetésének és pótlásának költségei, a közlekedési szolgáltató bevétellel nem fedezett indokolt költségei, továbbá az állam által jogszabályban biztosított utazási kedvezmények ellentételezéséhez nyújtott szociálpolitikai jellegű támogatások átlátható módon elkülönüljenek

a következő törvényt alkotja:

ELSŐ RÉSZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

I. Fejezet

Alapvető rendelkezések

1. Tárgyi, személyi és területi hatály

1. § (1) A törvény hatálya kiterjed:

- a) a Magyarország területén végzett belföldi és nemzetközi közúti és vasúti személyszállítási szolgáltatásra, valamint az azzal összefüggő jogokra és kötelezettségekre,
- b) a saját számlás személyszállításra,

- c) a víziközlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Vkt.) 3. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt személyszállítási közszolgáltatásokra, valamint
  - d) a Vkt. 3. § (2) bekezdésében foglalt személyszállítási közszolgáltatásokra, amennyiben azok a helyi vagy az elővárosi személyszállítási közszolgáltatások részét képezik,
  - e) az iskolabuszsal vagy közösségi busszal végzett személyszállítási szolgáltatásokra.
- (2) A törvény hatálya nem terjed ki:
- a) az idegenforgalmi szolgáltatás részeként végzett vízi személyszállítási szolgáltatásra, függetlenül annak menetrend szerinti jellegétől,
  - b) a különleges szállítási igénnyel rendelkező utascsoportok részére biztosított, nem közforgalmú személyszállítási szolgáltatásokra (betegszállítás, szállító szolgálatok, stb.).
- (3) A Magyarországon bejegyzett közlekedési szolgáltató által a Magyarország területén kívül végzett vasúti és közúti személyszállítási szolgáltatásra a törvény rendelkezéseit annyiban kell alkalmazni, amennyiben nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik.
- (4) A személyszállítási közszolgáltatások tekintetében e törvény az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2007. október 23-i 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (a továbbiakban: 1370/2007/EK rendelet) együttesen alkalmazandó.
- (5) A vasúti személyszállítási szolgáltatásra a vasúti személyszállítási szolgáltatást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről szóló, 2007. október 23-ai 1371/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1371/2007/EK rendelet) e törvénnyel és a 49. § (1) bekezdés c) pontja alapján kiadott jogszabályokkal együttesen alkalmazandó.
- (6) Az autóbusszos személyszállítási szolgáltatásra az autóbusszal közlekedő utasok jogairól és a 2006/2004/EK rendelet módosításáról szóló, 2011. február 16-ai 181/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 181/2011/EU rendelet) e törvénnyel és a 49. § (1) bekezdés d) pontja alapján megalkotott jogszabályokkal, az autóbusszal végzett személyszállítás nemzetközi piacához való hozzáférés közös szabályairól és az 561/2006/EK rendelet módosításáról szóló, 2009. október 21-ei 1073/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1073/2009/EK rendelet) e törvénnyel és az autóbusszal díj ellenében végzett személyszállítási és saját számlás személyszállítási tevékenységről szóló jogszabállyal együttesen alkalmazandó.

2. Értelmező rendelkezések

2. § E törvény alkalmazásában:

1. *alapellátás*: az országos, a regionális és az elővárosi személyszállítási közszolgáltatások ellátásért felelős által biztosítandó, az e törvény 27. § (2) és (3) bekezdésében meghatározott mértékű szolgáltatás, a Főváros esetében és a megyei jogú városok közül azoknál, amelyek helyi személyszállítási közszolgáltatást működtetnek, a Főváros Közgyűlésének vagy a megyei jogú város képviselő-testületének rendeletében meghatározott szolgáltatási szint;
2. *belföldi személyszállítási szolgáltatás*: az a személyszállítási szolgáltatás, amelyben az utazás megkezdésének a helye és a célállomás helye egyaránt Magyarország területén van;

3. *belső szolgáltató*: olyan közlekedési szolgáltató, amely
  - a) a települési (fővárosi) önkormányzat belső szervezeti egysége, vagy
  - b) a települési (fővárosi) önkormányzat többségi befolyása alatt álló olyan gazdasági társaság, amelynek a tevékenységét a települési (fővárosi) önkormányzat irányítja, vagy
  - c) olyan egyéb gazdasági társaság, amelyben a települési (fővárosi) önkormányzat meghatározó befolyással rendelkezik;
4. *egységes egyeztetési eljárás*: e törvény keretében meghatározott járművel végzett országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatásokra vonatkozó közszolgáltatási menetrendek elkészítésének folyamata, amelynek során a menetrendek mennyiségi és minőségi követelményeinek egységes rendszerét országos, regionális és elővárosi szinten a helyi közlekedési sajátosságokra is figyelemmel alakítják ki, és amelynek célja a személyszállítási közszolgáltatás nyújtás hatékony módjának megválasztása, valamint a csatlakozások összehangolása a közlekedésért felelős miniszter által kidolgozott közszolgáltatási menetrendi koncepcióval összhangban;
5. *ellátásért felelős*: a 4. § (3)–(4) bekezdésében meghatározott, 1370/2007/EK rendelet 2. cikk b) pontja szerinti illetékes hatóság;
6. *elővárosi személyszállítási szolgáltatás*: a Főváros vagy megyei jogú város és annak legfeljebb 70 km-es vonzáskörzete között végzett személyszállítási szolgáltatás;
7. *határon átmenő személyszállítási szolgáltatás*: az a személyszállítási szolgáltatás, amelyben az utazás megkezdésének a helye és a célállomás helye, vagy legalább azok egyike Magyarország területén kívül van, de az útvonal részben Magyarország területén halad;
8. *helyi személyszállítási szolgáltatás*: a település közigazgatási határán belül – helyi díjszabás alapján – végzett személyszállítási szolgáltatás, a közúti járművel végzett személyszállítási közszolgáltatások esetében ideértve a település közigazgatási határon kívül eső vasútállomásra (vasúti megállóhelyére), komp- vagy rév-átkelőhelyére közbeeső megállóhely érintése nélkül történő személyszállítási szolgáltatást is;
9. *igényvezérelt személyszállítási szolgáltatás*: az e törvényben e szolgáltatásokra meghatározott engedéllyel rendelkező szolgáltató által közszolgáltatási szerződés vagy járat engedély alapján végzett, információs technológiai eszközök alkalmazásával szervezett, változó útvonalon vagy változó időrendben vagy változó útvonalon és változó időrendben közlekedő személyszállítási szolgáltatás;
10. *iskolabusszal végzett személyszállítás*: kizárólag óvodások és kísérőik, valamint a közoktatásban tanulók és kísérőik szállítását szolgáló, nem közszolgáltatás keretében nyújtott saját számlás személyszállítás vagy személyszállítási szolgáltatás;
11. *járat*: e törvény keretében meghatározott jármű a menetrendben meghatározott útvonalon és időrendben történő közlekedése;
12. *jármű*:
  - a) *vasúti jármű*: a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII törvény (a továbbiakban: Vtv.) szerinti vasúti jármű,
  - b) *trolibusz*: a közszolgáltatási szerződések odaítélése szempontjából vasúti jármű,
  - c) *közúti jármű*: az autóbusz, az iskolabusz, a közösségi busz, a személytaxi és a személygépkocsi személyszállító szolgáltatás eszköze,

- d) *vízijármű*: a Vkt.-ban meghatározott, vízen való személyszállításra szolgáló gépi hajtású vízijármű, valamint a komp;
13. *kabotázs*: a vasúti személyszállítás területén a közösségi vasutak fejlesztéséről szóló 91/440/EGK tanácsi irányelv, valamint a vasúti infrastruktúra-kapacitás elosztásról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról szóló 2001/14/EK irányelv módosításáról szóló 2007/58/EK irányelv 1.1. cikk. 8. pontja, a közúti személyszállítás területén a 1073/2009/EK rendelet 2. cikk 7. pontja szerinti tevékenység;
14. *közforgalmú személyszállítási szolgáltatás*: az a személyszállítási szolgáltatás, amelyet – a közzétett feltételek alkalmazásával, díj ellenében – bárki igénybe vehet;
15. *közlekedési szolgáltató*: a Vtv.-ben meghatározott vasúti hatóság és vasúti igazgatási szerv, az e törvényben meghatározott közlekedési hatóság vagy a hajózási hatóság által kiadott, a tevékenység végzésére jogosító engedély birtokában e törvény alapján személyszállítási szolgáltatási tevékenységet végző gazdálkodó szervezet;
16. *közösségi busszal végzett személyszállítás*: hazai vagy európai uniós forrásból vásárolt közúti járművel, saját számlás személyszállítás keretében végzett személyszállítás;
17. *közszolgáltatási kötelezettség*: minden, az 1370/2007/EK rendelet 2. cikk e) pontjában meghatározott kötelezettség.
18. *közforgalmú menetrend*: a belföldi vasúti, közúti, valamint vízi járművel végzett személyszállítási szolgáltatásra vonatkozó – az útvonal, a megállóhelyek, az érkezési és az indulási időpontok, vagy a gyakoriság és a szolgáltatás minőségének meghatározását tartalmazó – közzétett szolgáltatási előírás;
19. *közszolgáltatási menetrend*: a közforgalmú menetrend része, a személyszállítási közszolgáltatási szerződésben meghatározott járatok útvonalai, megállóhelyei, indulási és érkezési időpontjai meghatározásának összességét és azok minőségi követelményeit tartalmazó szolgáltatási előírás;
20. *különcélú menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatás*: az utazás célja alapján meghatározott utaskör menetrend alapján végzett szállítása más utasok kizárásával, az utazást szervező személyétől függetlenül;
21. *különjárat* *személyszállítás*: a szállítás megrendelője vagy a szállítást végző közlekedési szolgáltató kezdeményezésére személyek előzetesen összeállított csoportjának szállítása alkalmi jelleggel közlekedő olyan járat, amely nem felel meg sem a menetrend szerinti személyszállítás, sem a külön célú menetrend szerinti személyszállítás ismérveinek;
22. *meghatározó befolyás*: a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 685/B. §-ában meghatározott meghatározó befolyás;
23. *menetrend*: a járat útvonalának kezdő- és végpontját, a megállóhelyeket, mindezekre vonatkozóan az indulási és érkezési időpontokat, vagy a járat napi első és utolsó indulási időpontját és a köztes járatgyakoriság ismertetését tartalmazó szolgáltatási előírás;
24. *menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatás*: személyek szállítására meghatározott rendszerességgel, meghatározott útvonalon, a fel- és leszállásra előzetesen kijelölt megállóhelyek között, vagy azok érintésével közlekedő, díj ellenében bárki által igénybe vehető járat, amely végzett vasúti, vízi vagy közúti személyszállítási szolgáltatás;
25. *nemzetközi személyszállítási szolgáltatás*: olyan személyszállítási szolgáltatás, amelynek során a járat valamely, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam (a továbbiakban: EGT-állam) legalább egy határán áthalad, és amelynek fő célja a különböző EGT-államok állomásai vagy megállóhelyei közötti személyszállítás; vasúti

- járművel végzett személyszállítás esetén a vonatot egyesíthetik és szétválaszthatják, továbbá a különböző vasúti szerelvények különböző kiindulási és célállomással rendelkezhetnek, feltéve hogy valamennyi vasúti kocsi legalább egy államhatáron áthalad;
26. *országos személyszállítási szolgáltatás*: regionális, elővárosi, vagy helyi személyszállítási szolgáltatásnak nem minősülő személyszállítási szolgáltatás;
  27. *regionális személyszállítási szolgáltatás*: a megye határán belül, vagy a megyehatár átlépése esetén 100 km-t meg nem haladó, elővárosi személyszállítási szolgáltatásnak nem minősülő belföldi személyszállítási szolgáltatás;
  28. *saját számlás személyszállítás*: a jármű üzemeltetőjével munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személyek haszonszerzési cél nélkül, nem üzletszerűen és az üzemeltető által nem főtevékenységként végzett szállítása, amennyiben
    - a) az a személyszállítást végző üzemeltető tulajdonában lévő, tartósan bérelt vagy lízingelt járművel történik, és
    - b) a járművet a személyszállítást végző üzemeltető, annak tagja, a vele munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy vezeti;
  29. *személyszállítási közszolgáltatás*: az 1370/2007/EK rendelet 2. cikk a) pontja szerint, közszolgáltatási szerződés alapján végzett személyszállítási szolgáltatás;
  30. *személyszállítási szolgáltatás*: az e törvényben meghatározott járművel szerződés alapján, díj ellenében végzett személyszállítás, valamint az ezekhez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások;
  31. *személytaxi*: olyan gépjármű, amellyel a közlekedési hatóság személyszállító tevékenység végzését engedélyezte és amellyel a végzett szolgáltatást bárki azonos feltételek mellett igénybe veheti;
  32. *szerződéses személyszállítás*: a szállítás megrendelője és a szállítást végző gazdálkodó szervezet között létrejött szerződés alapján végzett különcélú menetrend szerinti személyszállítás;
  33. *szociálpolitikai menetdíj támogatás*: személyszállítási közszolgáltatások keretében megvalósuló utazásokhoz az állam által jogszabályban biztosított utazási kedvezmények ellentételezéséhez nyújtott támogatás;
  34. *többségi befolyás*: Ptk. 685/B. §-a szerinti többségi befolyás;
  35. *vonal*: a vasúti közlekedésben a vonatok, a közúti járművel végzett személyszállítási szolgáltatás esetén a közúti járművek indulási és végállomása között az egymás után elhelyezkedő megállási helyek, a hajózásban a kikötési helyeket rögzítő szolgáltatási előírás, függetlenül attól, hogy egy-egy járat megáll-e az adott helyen.

3. Együttműködési kötelezettség

3. § A közforgalmú személyszállítási szolgáltatást végző közlekedési szolgáltatók, valamint a személyszállítási szolgáltatási tevékenység végzéséhez szükséges állomások, megállóhelyek, valamint egyéb utasforgalmi létesítmények üzemeltetői kötelesek a személyszállítási szolgáltatási tevékenységek hatékony ellátása érdekében egymással

együttműködni. Ennek keretében az üzemeltető – amennyiben jogszabály másként nem rendelkezik – legfeljebb a fenntartás és az üzemeltetés költségeit, az értékcsökkenést és a tőkemegtérülés alapján számított nyereséget magában foglaló önköltség fejében az egyenlő elbánás elve mellett, erre irányuló szerződés alapján, a biztonságos közlekedés feltételeinek figyelembevételével köteles hozzáférést biztosítani

- a) a közforgalmú személyszállítási szolgáltatást igénybe vevő utasok kiszolgálásához közvetlenül kapcsolódó szolgáltatásokhoz, így az utasok fel- és leszállásához, utazási okmány vásárlásához, az utastájékoztatási rendszerhez, a várakozást szolgáló és a szociális létesítményekhez és
- b) a közforgalmú közlekedési szolgáltatások nyújtásához szükséges állomásokhoz, megállóhelyekhez, valamint egyéb utasforgalmi létesítményekhez

más személyszállítási szolgáltatást nyújtó szolgáltatók számára.

4. Állami és települési önkormányzati feladatok

4. § (1) Az Országgyűlés feladata:

- a) az ország gazdasági és társadalmi folyamataival összhangban álló személyszállítási közlekedéspolitikai, valamint a személyszállítási szolgáltatások fejlesztésére vonatkozó koncepció jóváhagyása,
- b) a személyszállítási szolgáltatások szabályozásával, engedélyezésével, működésével és fejlesztésével kapcsolatos törvényi szintű szabályozási és intézményi keretek kialakítása,
- c) a személyszállítási közszolgáltatások költségvetési kereteinek kialakítása és biztosítása.

(2) A Kormány feladata:

- a) a közlekedéspolitika személyszállítást érintő céljaira, valamint a személyszállítási szolgáltatások megszervezésére és fejlesztésére vonatkozó – az épített és természeti környezet, továbbá az emberi egészség védelme érdekében összehangolt, a fejlett információs és kommunikációs technológiák alkalmazására alapozott – koncepció meghatározása, a személyszállítási közszolgáltatás fejlesztése,
- b) a személyszállítási szolgáltatásokkal kapcsolatos engedélyezési tevékenység jogszabályi és intézményi kereteinek kialakítása,
- c) a közszolgáltatási utazási kedvezmények mértékének meghatározása, valamint a személyszállítási közszolgáltatások árához nyújtott – a közszolgáltatási utazási kedvezményekből származó – bevételkiesés szociálpolitikai menedíj támogatással történő ellentételezése,
- d) a honvédelemmel, a polgári védelemmel és a katasztrófa-elhárítással összefüggő személyszállítási feladatok ellátása és
- e) a személyszállítási szolgáltatásokhoz kapcsolódó eszközök (különösen: utastájékoztatási rendszer, elektronikus jegy- és bérletrendszer, jegyértékesítő és jegyellenőrző rendszerek), valamint a kapcsolódó járművek és infrastruktúra elemek (különösen: közutak, vasúti pályák, közlekedési csomópontok, állomások és megállóhelyek, energetikai-, távközlési- és biztonsági berendezések) üzemeltetésére és fejlesztésére vonatkozó egységes fejlesztési koncepció elfogadása.

(3) A közlekedésért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) feladata:

- a) a személyszállítást érintő közlekedéspolitika és fejlesztési koncepció előkészítése, a jóváhagyott közlekedéspolitika és fejlesztési koncepció végrehajtásának szervezése,
- b) a gazdaság és a társadalom személyszállítási közszolgáltatások iránti igényének megállapítása, nyomonkövetése,
- c) az 1370/2007/EK rendelet szerinti illetékes hatóságként az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatások megszervezésével kapcsolatos intézményi és szabályozási keretek kialakítása, a személyszállítási közszolgáltatások megszervezése, a közlekedési szolgáltató kiválasztása,
- d) az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatások – személyszállítási közszolgáltatási szerződések megkötésével történő – megrendelése, valamint a szolgáltatások teljesítésének ellenőrzése,
- e) a személyszállítási közszolgáltatás és a belföldi menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatás szervezésére vonatkozó egységes, országosan és regionálisan összehangolt, valamint az államháztartás teherbíró-képességét is figyelembe vevő közszolgáltatási menetrendi koncepció kidolgozása,
- f) a személyszállítási közszolgáltatási szerződés alapján az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben az országos, a regionális és az elővárosi személyszállítási közszolgáltatási kötelezettségek miatt a közlekedési szolgáltatónál felmerülő, bevétellel nem fedezett és indokoltnak elismert költségeknek a központi költségvetésből történő megtérítése,
- g) az országos, regionális és elővárosi közlekedés díjainak személyszállítási közszolgáltatási szerződés keretében történő megállapítása,
- h) a személyszállítási szolgáltatásokhoz kapcsolódó eszközök (különösen: utastájékoztatói rendszerek, elektronikus jegy- és bérletrendszer, jegyértékesítő és jegyellenőrző rendszerek), valamint a kapcsolódó járművek és infrastruktúra elemek (különösen: közutak, vasúti pályák, közlekedési csomópontok, állomások és megállóhelyek, energetikai-, távközlési- és biztonsági berendezések) üzemeltetésére, fejlesztésére, valamint fejlesztésnek nem minősülő beruházásokra vonatkozó egységes fejlesztési koncepciójának elkészítése,
- i) az országos, elővárosi és regionális közlekedés egységes jegy- és bérletrendszerére, díjakra és díjalkalmazási feltételrendszerére, valamint egységes jegyellenőrzési folyamatokra és módszertanra vonatkozó koncepció kidolgozása és elfogadása,
- j) az országos, regionális és elővárosi közlekedés szolgáltatási szintjének és mennyiségének, valamint a közszolgáltatások teljesítésével összefüggő gazdálkodó tevékenység ellenőrzésére és felügyeletére egységes módszertan kialakítása,
- k) az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatásoknak az utazók számára – a technológiai, műszaki és költségvetési lehetőségek keretei között – összehangolt, egységes feltételek mellett hozzáférhető szolgáltatási rendszer kialakítása, valamint
- l) az utasok számára elektronikus formában egységesen megismerhető közszolgáltatási menetrend és elektronikus utazásszervező működtetésére és fejlesztésére vonatkozó koncepció készítése.

(4) A települési önkormányzat, valamint önkormányzatok társulásának önként vállalt feladata lehet, a Fővárosban a Fővárosi Önkormányzat (a továbbiakban együtt: önkormányzat) kötelező feladata:

- a) a helyi személyszállítás fejlesztésére vonatkozó – az országos, a regionális és az elővárosi közforgalmú személyszállítással, az épített és természeti környezet védelme érdekében összehangolt, a fejlett információs és kommunikációs technológiák alkalmazására alapozott – koncepciók jóváhagyása, valamint azok végrehajtásának megszervezése,
- b) a gazdaság és a társadalom személyszállítási közszolgáltatások iránti igényének megállapítása, nyomon követése,
- c) a közszolgáltatások megszervezésével kapcsolatos intézményi és szabályozási keretek kialakítása, a helyi személyszállítási közszolgáltatások megszervezése, a közlekedési szolgáltató kiválasztása, a helyi személyszállítási közszolgáltatások –a személyszállítási közszolgáltatási szerződések megkötésével történő – megrendelése,
- d) a helyi közlekedés díjainak személyszállítási közszolgáltatási szerződés keretében történő megállapítása, a helyi személyszállítási közszolgáltatások bevételekkel nem fedezett indokolt költségeinek megtérítése, valamint a szolgáltatások teljesítésének ellenőrzése,
- e) a település helyi közszolgáltatási személyszállítási szolgáltatásának ellátására vonatkozó menetrendi koncepciók kidolgozása.

5. § (1) A miniszter, a Fővárosi Önkormányzat, vagy a 4. § (4) bekezdésében meghatározott, a helyi közlekedést önként vállalt feladatként ellátó önkormányzat feladatkörébe tartozik:

- a) a közszolgáltatási feladatok és az azokkal összefüggő követelmények meghatározása adott területre (területrészre, hálózatra, egy vagy több vonalra vagy járatra) és ezek érvényesítése a szolgáltatóval szemben,
- b) a helyi, valamint az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatások összehangolása,
- c) a személyszállítási közszolgáltatásokat végző közlekedési szolgáltatók működésének folyamatos nyomon követése, a szolgáltatók személyszállítási közszolgáltatási tevékenységének, fejlesztéseinek, valamint fejlesztésnek nem minősülő beruházási tevékenységeinek összehangolása, koordinálása,
- d) a közszolgáltatási feladatok ellátására leginkább megfelelő, a legszínvonalasabb és a lakosság számára legkevésbé költséges szolgáltatást kínáló, az energetikai és környezeti hatások figyelembevételével a legalkalmasabb szolgáltató kiválasztása és megbízása, a szolgáltató tevékenységének folyamatos figyelemmel kísérése és ellenőrzése, valamint
- e) az utasok számára elektronikus formában egységesen megismerhető közszolgáltatási menetrend és elektronikus utazásszervező működtetésére és fejlesztésére vonatkozó koncepció készítése.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt feladatok ellátása során az ellátásért felelősök kötelesek egymással is együttműködve biztosítani, hogy a helyi, az elővárosi, a regionális és az országos közforgalmú személyszállítási szolgáltatások e törvény hatálya alá tartozó vízi

személyszállítási szolgáltatással együtt integrált közlekedési rendszert alkossanak az egyes közlekedési módok közötti ésszerű munkamegosztással és a közpénzek lehető legtakarékosabb felhasználásával.

(3) A miniszter az önkormányzatokkal

- a) a helyi személyszállítási közszolgáltatások regionális vagy elővárosi személyszállítási szolgáltatásokkal történő ellátása,
- b) a helyi személyszállítási közszolgáltatásnak az önkormányzat közigazgatási határán kívülre történő kiterjesztése, valamint
- c) a regionális vagy elővárosi vasúti személyszállítási közszolgáltatás közös működtetési feltételeinek biztosítása

érdekében – írásban – együttműködési megállapodást köthet.

(4) A (3) bekezdés szerinti megállapodásban meg kell határozni a helyi személyszállítási közszolgáltatásra, így különösen a közszolgáltatási menetrendre, annak módosítására, a díjrendszerre és a közszolgáltatási kötelezettség körébe eső személyszállítási szolgáltatást végző közlekedési szolgáltató kiválasztására, valamint annak esetleges veszteségei ellentételezésére vonatkozó rendelkezéseket.

(5) Az 1370/2007/EK rendelet 7. cikk (1) bekezdésében meghatározott összevont jelentést az ellátásért felelős a felelősségi körébe tartozó közszolgáltatási tevékenységről a tárgyévet követő év május 31. napjáig készíti el. A jelentést az önkormányzat a honlapján, a miniszter a Kormány honlapján teszi közzé.

5. A személyszállítási szolgáltatáshoz szükséges hálózatok és műszaki eszközök összekapcsolása, fejlesztése

6. § (1) A Kormány országos jelentőséggel bíró esetekben a személyszállítási szolgáltatásokhoz kapcsolódó eszközök, különösen az utastájékoztatási rendszer, az elektronikus jegy- és bérletrendszer, a jegyértékesítő és jegyellenőrző rendszerek, valamint a járművek és infrastruktúra elemek üzemeltetésére, fejlesztésére és fejlesztésnek nem minősülő beruházásaira egységes fejlesztési koncepciót állapíthat meg.

(2) Közvetlen vagy közvetett állami, vagy önkormányzati tulajdonban lévő közlekedési szolgáltató által végzett személyszállítási szolgáltatásokat érintő, valamint állami vagy európai uniós forrásból megvalósuló fejlesztést kizárólag a Kormány által jóváhagyott koncepció keretei között lehet finanszírozni, és lebonyolítani.

(3) Amennyiben az érintett közlekedési szolgáltató e § szabályaitól eltérő módon valósít meg fejlesztést, vagy fejlesztésnek nem minősülő beruházást, az ebből fakadó többletköltséget a megrendelt közlekedési szolgáltatás ellentételezésénél az ellátásért felelős nem fogadhatja be és nem ellentételezheti.

6. A közforgalmú személyszállítási szolgáltatások működésével kapcsolatos adatkezelési, közrend- és vagyonvédelmi, valamint megfigyelési szabályok

7. § (1) A közforgalmú személyszállítási szolgáltatást teljesítő közlekedési szolgáltató vagy megbízottja jogosult a személyszállítási szerződés teljesítésével összefüggésben a

személyszállítási szolgáltatásban részt vevő, menetdíjat meg nem fizető utas azonosíthatósága, a személyhez kötött utazási jogosultság ellenőrzése, valamint a közszolgáltatási utazási kedvezmények igénybevétele jogszerűségének megállapítása céljából a személyszállítási szolgáltatásban részt vevő utas azonosíthatóságához szükséges, a (4) bekezdésben meghatározott adatok megismerésére.

(2) A közforgalmú személyszállítási szolgáltatást teljesítő közlekedési szolgáltató az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény szerinti adatvédelmi jogok érvényesítése mellett, továbbá e törvényben meghatározott korlátozó rendelkezések megtartásával az elektronikus adathordozón rögzített, nem személyhez kötött utazási jogosultság igénybevételel történő, egy alkalomnál több utazásra jogosító személyszállítási szerződés teljesítése érdekében, a szerződés teljesítéséhez szükséges mértékben – a személyszállítási üzletszabályzatban közzétett feltételek mellett – a (4) bekezdés a) pontjában meghatározott adatok kezelésére vonatkozó adatkezelési megállapodást köthet a személyszállítási szolgáltatásban részt vevő személlyel.

(3) A közforgalmú személyszállítási szolgáltatást teljesítő közlekedési szolgáltató a közszolgáltatási utazási kedvezmény vagy személyhez kötött utazási jogosultság keretében teljesítendő, elektronikus adathordozón rögzített utazási jogosultság igénybevételel történő utazásra jogosító személyszállítási közszolgáltatásra vonatkozó személyszállítási szerződés teljesítésével összefüggésben jogosult a (4) bekezdésben meghatározott adatoknak a szerződés teljesítéséhez szükséges mértékben történő kezelésére.

(4) A közforgalmú személyszállítási szolgáltatást teljesítő közlekedési szolgáltató adatmegismerési jogosultsága, valamint az adatkezelő adatkezelési jogosultsága a személyszállítási szolgáltatás alapjául szolgáló szerződés teljesítése érdekében a következő adatokra terjed ki:

- a) a jogosult természetes személy azonosító adatai (családi és utónév, születési családi és utónév, születési hely és idő, anyja születési családi és utóneve),
- b) az e törvényben meghatározottak szerinti, a közszolgáltatási utazási kedvezményekről szóló jogszabály alapján biztosított utazási kedvezmény esetén a kedvezmény jogcíme, a jogcímet megalapozó okmány azonosítója, típusa, érvényessége, kibocsátója,
- c) az utazási viszonylathoz kötött kedvezmény esetén az érintett lakcíme, meghatározott időponthoz vagy időszakhoz kötött érvényességű kedvezmény esetén az érvényesség időszaka, vagy időpontja.

(5) A (3) bekezdésben meghatározott esetben a közforgalmú személyszállítási szolgáltatást teljesítő közlekedési szolgáltató a (4) bekezdésben meghatározott adatokat a polgári jogi igények elévüléséig tartja nyilván.

8. § (1) A vasút-, trolibusz- és az autóbusz-állomáson a közforgalom számára nyitva álló helyen, a megállóhelyen, kikötőben, valamint a személyszállító vasúti járművek, trolibuszok, az autóbuszok és a hajók, kompok belterében, a vasút-, trolibusz- és az autóbusz-állomáson, hajóállomáson és megállóhelyen található berendezések, a személyszállító vasúti járművek, trolibusz, autóbusz, és a hajók, kompok, továbbá az utasok életének, személyének, testi épségének és vagyontárgyaik védelme céljából az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény szerinti adatvédelmi jogok érvényesítése mellett, továbbá e törvényben meghatározott korlátozó rendelkezések betartásával, a szolgáltató, valamint a vasút-, trolibusz-, autóbusz- és hajóállomás vagy megállóhely, kikötő üzemeltetője (e szakasz alkalmazásában a továbbiakban együtt: szolgáltató) jogosult elektronikus biztonságtechnikai rendszeren keresztül megfigyelést folytatni, a megfigyelés során kép- és hangfelvételt készíteni, valamint a készített kép- és hangfelvételt kezelni.

(2) A szolgáltató az (1) bekezdés szerinti elektronikus biztonságtechnikai rendszer alkalmazása esetén – a vakok és gyengénlátók számára is érzékelhető módon – köteles

- a) a vasút-, hajó-, trolibusz- és az autóbussz-állomás és megállóhely bejáratánál,
- b) a személyszállító vasúti járműre, hajóra, trolibuszra és az autóbusszra való felszállásra szolgáló peronoknál, valamint
- c) a személyszállító vasúti járművön, hajón, trolibuszon és az autóbusszon

figyelemfelhívó jelzést és ismertetést elhelyezni az elektronikus biztonságtechnikai rendszer által folytatott megfigyelés, valamint a rendszer által rögzített, személyes adatokat tartalmazó kép- és hangfelvétel készítésének, tárolásának céljáról, az adatkezelés jogalapjáról, a felvétel tárolásának helyéről, a tárolás időtartamáról, a rendszert alkalmazó (üzemeltető) személyéről, az adatok megismerésére jogosult személyek köréről, továbbá a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvénynek az érintettek jogaira és érvényesítésük rendjére vonatkozó rendelkezéseiről.

(3) Nem alkalmazható elektronikus megfigyelőrendszer olyan helyen, ahol a megfigyelés az emberi méltóságot sértheti, így különösen mosdóban, illemhelyen.

(4) A rögzített kép-, hang-, vagy kép- és hangfelvételt felhasználás hiányában a rögzítéstől számított 16. napon meg kell semmisíteni, vagy törölni kell. Felhasználásnak minősül, ha a rögzített kép- illetve hangfelvétel bírósági vagy hatósági eljárásban bizonyítékként felhasználásra kerül.

(5) Akinek jogát vagy jogos érdekét a (4) bekezdés szerinti kép- illetve hangfelvétel érinti, a (3) bekezdésben foglaltaknak megfelelően a rögzítéstől számított 15 napon belül jogának vagy jogos érdekének igazolásával kérheti, hogy a kép- illetve hangfelvételt annak kezelője ne semmisítse meg, vagy ne törölje.

(6) Bíróság vagy hatóság megkeresésére a rögzített kép- illetve hangfelvételt a bíróságnak vagy a hatóságnak haladéktalanul meg kell küldeni. Ha a megkeresésre attól számított 72 órán belül, hogy a megsemmisítés vagy törlés mellőzését az (5) bekezdés alapján kérték, nem kerül sor, és a (4) bekezdésben meghatározott határidő lelet, a rögzített kép- illetve hangfelvételt meg kell semmisíteni, vagy törölni kell.

II. Fejezet

A személyszállítási szolgáltatással kapcsolatos hatósági tevékenység

9. § A víziközlekedési személyszállítás engedélyezésére vonatkozó szabályokat a Vkt. és a vízi személyszállításról szóló rendelet, a vasúti személyszállítás engedélyezésére vonatkozó szabályokat a Vtv. állapítja meg.

7. Az autóbusszal végzett személyszállítási szolgáltatással kapcsolatos tevékenység engedélyezése

10. § (1) Autóbusszal végzett menetrend szerinti, szerződéses és különjáratú személyszállítási szolgáltatás a gazdálkodó szervezet székhelye szerint illetékes közlekedési hatóság által, a szolgáltató kérelmére az autóbusszal díj ellenében végzett személyszállítási és saját számlás személyszállítási tevékenységről szóló jogszabályban és az abban foglalt eljárási

rend szerint kiadott, az e tevékenység végzésére feljogosító autóbusszos személyszállító engedély, valamint nemzetközi forgalomban – ideértve a kabotázst is – közösségi engedély birtokában végezhető.

(2) Autóbusszos személyszállító engedélyt az a gazdálkodó szervezet kaphat, amely megfelel az autóbusszal díj ellenében végzett személyszállítási és saját számlás személyszállítási tevékenységről szóló jogszabályban meghatározott követelményeknek.

(3) Az autóbusszos személyszállító szolgáltató

- a) menetrend szerinti nemzetközi személyszállítási szolgáltatást,
- b) különcélú menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatást, amennyiben az nem a szállítás megrendelője és a szolgáltató között megkötött szerződés alapján történik,
- c) közforgalmú kötőpályás közlekedést helyettesítő autóbusszjáráttal történő személyszállítási szolgáltatást, továbbá
- d) nem az Európai Unióban bejegyzett szolgáltató menetrend szerinti és különcélú menetrend szerinti kabotázs személyszállítási szolgáltatást

járati engedéllyel végezhet. Járáti engedély a szolgáltató kérelmére, külön jogszabály alapján, az abban foglalt időtartamra, de legfeljebb 5 évre adható ki. Az engedély kérelemre megújítható.

(4) A menetrend szerinti nemzetközi autóbusszos személyszállítási szolgáltatás végzésére jogosító járáti engedély kiadására az 1073/2009/EK rendeletben és az autóbusszal díj ellenében végzett személyszállítási és saját számlás személyszállítási tevékenységről szóló jogszabályban foglalt előírásokat kell alkalmazni.

(5) A (3) bekezdés *a)* pontjában meghatározott személyszállítási szolgáltatás végzésére vonatkozó járáti engedély kiadása tekintetében a közlekedési hatóság, a (3) bekezdés *b)* és *c)* pontjában, valamint a (7) bekezdésben meghatározott helyi személyszállítási szolgáltatásra vonatkozó járáti engedélyek tekintetében a települési önkormányzat polgármestere, Fővárosban a főpolgármester, míg az országos, regionális és elővárosi, valamint a (3) bekezdés *d)* pontjában meghatározott személyszállítási szolgáltatás végzésére vonatkozó járáti engedélyek tekintetében a miniszter jár el.

(6) Személyszállítási közszolgáltatás személyszállítási közszolgáltatási szerződés alapján végezhető.

(7) Igényvezérelt személyszállítási szolgáltatás járáti engedély vagy közszolgáltatási szerződés alapján végezhető.

8. Saját számlás személyszállítás

11. § Autóbusszal történő saját számlás személyszállítás az üzemeltető székhelye szerinti közlekedési hatóság által az e célra kiadott igazolvánnyal, az autóbusszal díj ellenében végzett személyszállítási és saját számlás személyszállítási tevékenységről szóló jogszabályban meghatározott módon és feltételek teljesítése esetén végezhető.

9. Személytaxi szolgáltatás, személygépkocsis személyszállító szolgáltatás

12. § (1) Személygépkocsival közúti személyszállítási szolgáltatás személytaxi-szolgáltatásként vagy személygépkocsis személyszállító szolgáltatásként végezhető.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott személyszállítási szolgáltatások végzésének és az azokhoz használt járművek üzemeltetésének feltételeit, továbbá az e tevékenység végzéséhez kapcsolódó egyéb feltételeket a Kormány a személygépkocsival díj ellenében végzett közúti személyszállításról szóló rendeletben határozza meg.

(3) Az adott település területén lévő taxiállomások igénybevételének rendjét a helyi önkormányzat rendeletben állapítja meg.

(4) A helyi önkormányzat – a Főváros területén a Fővárosi Önkormányzat – rendeletében e törvény keretei között a közigazgatási területén végzett személytaxi szolgáltatató működését – ideértve a személyszállítási-szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működését is – az (5)–(6) bekezdésben meghatározott feltételekhez kötheti.

(5) A helyi önkormányzat (4) bekezdés szerinti rendelete a helyi sajátosságok figyelembevételével a személytaxi szolgáltatónak a környezet és a lakosság egészségének védelme, az utasforgalom biztonságos és magas színvonalon történő ellátása, a tevékenység szabályozott keretek közötti folytatásának biztosítása érdekében a személygépkocsival díj ellenében végzett közúti személyszállításról szóló jogszabályban meghatározottak mellett további, a járművek külső megjelenésére, környezetvédelmi besorolására és méretére vonatkozó feltételeket állapíthat meg.

(6) A személytaxi szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működése körében a helyi önkormányzat (4) bekezdés szerinti rendelete meghatározhatja a tevékenység folytatásához szükséges infokommunikációs eszközök alapvető műszaki sajátosságait, további feltételként köztartozás-mentességet és a tevékenység folytatásához szükséges mértékű tőkeerőt írhat elő.

(7) Ha a helyi önkormányzat – a Fővárosban a Fővárosi Önkormányzat – az (5)–(6) bekezdés szerint feltételeket állapított meg, a személygépkocsival díj ellenében végzett közúti személyszállításról szóló rendeletben meghatározott tevékenységi engedély kiadását megelőzően a helyi önkormányzat vagy az általa megbízott közlekedésszervező előzetesen igazolja a feltételek teljesülését.

10. Szerződéses és különjáratú személyszállítási szolgáltatás

13. § Közúti gépjárművel végzett szerződéses vagy különjáratú személyszállítási szolgáltatás a 10. § (1) bekezdésében meghatározott engedély birtokában, vasúti eszközzel végzett szerződéses vagy különjáratú személyszállítási szolgáltatás a Vtv.-ben meghatározott működési engedéllyel rendelkező vállalkozó vasút társaságként végezhető. A különjáratú személyszállítási szolgáltatásra egyebekben a 181/2011/EU rendelet és a Ptk. vállalkozási szerződésekre vonatkozó szabályai, a szerződéses személyszállítási szolgáltatásra egyebekben a Ptk. vállalkozási szerződésekre vonatkozó szabályai az irányadóak.

11. Igényvezérelt személyszállítási szolgáltatás

14. § (1) Igényvezérelt személyszállítási szolgáltatás végzésére a szolgáltatás teljesítéséhez használt jármű jellegétől függően személytaxis, személygépkocsis személyszállítói vagy autóbuszos személyszállítói engedéllyel és – személytaxi-szolgáltatást végző vállalkozás esetében – a 12. §-ban meghatározott feltételeket teljesítő gazdálkodó szervezet vagy természetes személy jogosult.

(2) Amennyiben az igényvezérelt személyszállítási szolgáltatás a személyszállítási közszolgáltatás részeként valósul meg, abban az esetben a szolgáltatásokra – a menetrendszerűsége vonatkozó szabályokat leszámítva – a közszolgáltatásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

12. Piacfelügyelet

15. § (1) A piacfelügyeleti tevékenységet a vasúti személyszállítási szolgáltatásokkal kapcsolatban a Vtv. alapján a Gazdasági Versenyhivatallal (a továbbiakban: versenyhatóság) együttműködve a vasúti igazgatási szerv végzi.

(2) A közlekedési hatóság a közúti személyszállítási szolgáltatási piac zavartalan, eredményes működésének, a piaci szereplők érdekei védelmének, a tisztességes és hatékony piaci verseny fenntartásának elősegítése, és a versenykorlátozó magatartás tanúsítására lehetőséget adó helyzetek kiküszöbölése érdekében hatósági jogkörében felügyeleti ellenőrzési tevékenységet végez.

(3) A közlekedési hatóság a piac felügyeletével kapcsolatos tevékenysége során figyelemmel kíséri a közúti személyszállítási szolgáltatási piac működését, az arra vonatkozó jogszabályokban, valamint a közlekedési hatóság határozataiban foglaltak megtartását, és arról elemzést készít.

(4) A közlekedési hatóság részére a piac felügyeletével kapcsolatos tevékenységéért az autóbusszal közúti személyszállítási szolgáltatásokat végző közlekedési szolgáltatók felügyeleti díjat fizetnek. A felügyeleti díj mértéke az előző évi nettó árbevétel 0,1%-a. Előző évi nettó árbevétel hiányában a felügyeleti díjat a tárgyidőszakban tényleges árbevétel alapján kell megfizetni. A felügyeleti díj meg nem fizetése vagy késedelmes teljesítése esetén az esedékesség napjától a teljesítés napjáig késedelmi pótlékot kell fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének háromszázhatvanötöd része. A felügyeleti díj számításának, megállapításának részletes szabályait, valamint megfizetésének módját és feltételeit a Kormány rendeletben állapítja meg.

(5) A közlekedési hatóság a közúti személyszállítási szolgáltatásokat végző közlekedési szolgáltatókat a közúti személyszállítási szolgáltatási piac felügyeletével kapcsolatos tevékenység ellátásához szükséges információk, adatok szolgáltatására kötelezheti.

(6) A közlekedési hatóság piacfelügyeleti tevékenysége során felügyeleti és ellenőrzési terv alapján és azon kívül is hivatalból vagy kérelemre folytat felügyeleti tevékenységet.

(7) A közúti személyszállítási szolgáltatási piac összehangolt felügyelete érdekében a közlekedési hatóság, a vasúti igazgatási szerv, valamint a hajózási hatóság egymással együttműködik.

16. § (1) Ha a közlekedési hatóság a közúti személyszállítási piac felügyelete során észleli a működési engedélyhez kötött tevékenység végzésével, vagy a számviteli elkülönítéssel és a keresztfinanszírozás tilalmával kapcsolatosan e törvényben, jogszabályban, vagy a közlekedési hatóság határozatában meghatározott valamely kötelezettség megsértését,

- a) megállapítja a tevékenység végzésének feltételeit és megtiltja a jogsértő magatartás folytatását,

- b) a jogsértőt kötelezi az eljárás költségeinek megtérítésére,
  - c) jogosult a közúti személyszállítási piacfelügyeleti bírság mértékére és alkalmazására vonatkozó rendeletben foglaltak alapján bírságot kiszabni.
- (2) A kötelezettségek további súlyos és ismétlődő megszegése esetén a közlekedési hatóság felfüggesztheti, vagy visszavonhatja a működési engedélyt.
- (3) A közlekedési hatóság piacfelügyeleti eljárásban hozott határozatai és végzései ellen közigazgatási eljárás keretében fellebbezésnek nincs helye, azokat felügyeleti jogkörben megváltoztatni vagy megsemmisíteni nem lehet.
- (4) A közlekedési hatóság és a versenyhatóság a közúti személyszállítási piacon folyó versenyt érintő kérdésekben a verseny védelmének következetes érvényre juttatása, illetve az egységes jogalkalmazás előmozdítása érdekében szorosan együttműködik, így különösen
- a) az (1) bekezdés szerinti jogsértések,
  - b) a közúti személyszállítási piac felügyelete,
  - c) a 3. §-ban meghatározott együttműködési kötelezettség,
  - d) a közúti személyszállítási üzletszabályzatok érvényesülésének nyomonkövetése során.
- (5) A közlekedési hatóság és a versenyhatóság az együttműködés során köteles biztosítani, hogy eljárásaik az adatvédelemre vonatkozó jogszabályokkal összhangban legyenek, illetve az üzleti titokhoz fűződő érdekek ne sérüljenek. Ennek keretében az adatot a másik hatóságnak átadó hatóság értesíti az adatszolgáltatót az adatok átadásáról. Az átvevő hatóság biztosítja, hogy a részére átadott adatok legalább olyan védelemben részesüljenek, mint amilyen védelemben az átadó hatóságnál részesültek.
- (6) A közlekedési hatóság a (3) bekezdésben meghatározott eljárása során a versenyhatóság szakmai álláspontját kiemelten figyelembe veszi, amennyiben attól eltér, annak indokairól a versenyhatóságot és az ügyfelet tájékoztatja.
- (7) A közlekedési hatóság, valamint a versenyhatóság az együttműködésük részleteit rögzítik, évente felülvizsgálják, és a nyilvánosság számára hozzáférhetővé teszik, ideértve az együttműködés eredményeként létrehozott módszertanokat is.

13. A személyszállítást igénybevevő utasok jogainak védelme

17. § (1) A vasúti igazgatási szerv felügyeli a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogaira vonatkozó jogszabályi rendelkezések vasúti társaságok általi megtartását. E tevékenysége körében hivatalból ellenőrzi és elemzi az 1371/2007/EK rendeletben, e törvényben, a vasúti személyszállítás részletes feltételeiről szóló rendeletben, valamint a vasúti társaságok személyszállítási üzletszabályzatában – ideértve a szolgáltatás minőségi előírásait is – foglaltak megtartását.

(2) A vasúti igazgatási szerv (1) bekezdés szerinti eljárására a Vtv. 75. § (3)–(4) bekezdésében foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.

(3) A közlekedési hatóság felügyeli az autóbuszos személyszállítást igénybe vevő utasok jogaira vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek az autóbuszos személyszállító szolgáltatók általi megtartását. E tevékenysége körében hivatalból ellenőrzi és elemzi az 181/2011/EU rendeletben, e törvényben, a 49. § (1) bekezdés *d)* pontjában adott felhatalmazás alapján megalkotott rendeletben, valamint az autóbuszos személyszállító szolgáltatók

személyszállítási üzletszabályzatában – ideértve a szolgáltatás minőségi előírásait is – foglaltak megtartását.

(4) Ha a vasúti igazgatási szerv az (1) bekezdésben meghatározott valamely rendelkezésnek az utasok széles körét érintő megsértését állapítja meg,

- a) előírja a vasúti társaság részére a tevékenység jogszerű végzéséhez szükséges lépések megtételét,
- b) megtiltja a jogsértő magatartás folytatását,
- c) kormányrendeletben meghatározott mértékű bírságot szabhat ki,
- d) a jogsértőt kötelezi az eljárás költségeinek megtérítésére.

(5) Ha a közlekedési hatóság a (3) bekezdésben meghatározott valamely rendelkezésnek az utasok széles körét érintő megsértését állapítja meg,

- a) előírja az autóbuszos személyszállító szolgáltató részére a tevékenység jogszerű végzéséhez szükséges lépések megtételét,
- b) megtiltja a jogsértő magatartás folytatását,
- c) kormányrendeletben meghatározott mértékű bírságot szabhat ki,
- d) a jogsértőt kötelezi az eljárás költségeinek megtérítésére.

(6) A kötelezettségek súlyos és ismétlődő megszegése esetén – amennyiben a (4) illetve (5) bekezdésben meghatározott egyéb jogkövetkezmények nem vezettek eredményre – a vasúti igazgatási szerv, illetve a közlekedési hatóság felfüggesztheti vagy visszavonhatja a személyszállítási közszolgáltatás végzésére jogosító működési engedélyt.

18. § (1) A vasúti személyszállítást, illetve az autóbuszos személyszállítást igénybe vevő vagy igénybe venni szándékozó személy (a továbbiakban: panaszos) panasszal élhet a vasúti igazgatási szervnél, illetve a közlekedési hatóságnál, ha álláspontja szerint a személyszállító szolgáltató megsértette a 17. § (1) és (3) bekezdésében meghatározott valamely rendelkezést. E panasz akkor terjeszthető elő, ha a panaszos a szolgáltató panaszkezelési eljárását igénybe vette, de az nem vezetett a panaszos számára kielégítő eredményre.

(2) Panaszt benyújtani a vasúti társaság panaszkezelési eljárását lezáró dokumentum panaszossal való közlésétől számított 30 napon belül lehet. E határidőn túl a vasúti igazgatási szervhez benyújtott panaszokat a vasúti igazgatási szerv érdemi vizsgálat nélkül elutasítja. A vasúti társaság panaszkezelési eljárásában hozott, az ügyet lezáró dokumentumot a vasúti igazgatási szerv részére a panasz mellékleteként be kell nyújtani. Ennek hiányában a vasúti igazgatási szerv hiánypótlási felhívást bocsát ki. A vasúti igazgatási szerv a bejelentésnek minősülő beadványok megtételének elősegítése érdekében honlapján is közzéteszi a panasz megtételére szolgáló űrlapot.

(3) Autóbuszos személyszállítási szolgáltatás esetében a panaszkezelési eljárást a 49.§ (1) bekezdés *d)* pontjában adott felhatalmazás alapján megalkotott rendelet, valamint az autóbuszos személyszállító szolgáltatók személyszállítási üzletszabályzata tartalmazza.

(4) Panasz olyan beadvány benyújtásával tehető, amely tartalmazza a panaszos és a panaszolt vasúti társaság azonosításához szükséges adatokat, a feltételezett jogsértés megjelölését, a feltételezett jogsértést megvalósító konkrét magatartás leírását, a feltételezett jogsértéssel kapcsolatos állításokat alátámasztó tényeket és bizonyítékokat.

(5) A vasúti igazgatási szerv, illetve a közlekedési hatóság a panaszost, a szolgáltatót és az érintett harmadik felet meghallgathatja, valamint tőlük további felvilágosítást és információt kérhet.

(6) A korábbival azonos tartalmú, ugyanazon panaszos által tett ismételt, továbbá a névtelen panasz vizsgálata mellőzhető.

(7) A panasz alapján –ha az alaposnak bizonyul – a vasúti igazgatási szerv, illetve a közlekedési hatóság dönt a szükséges hatósági lépések megtételéről, s erről a panaszost tájékoztatja.

MÁSODIK RÉSZ

A MENETREND SZERINTI SZEMÉLYSZÁLLÍTÁSI SZOLGÁLTATÁSRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

III. Fejezet

Általános rendelkezések

14. Közös szabályok

19. § (1) Menetrend szerinti közforgalmú közúti, vasúti és e törvény hatálya alá tartozó vízi személyszállítási szolgáltatás az e törvény és a vasúti hatóság, a vasúti igazgatási szerv, vagy a személyszállítási feltételekről szóló jogszabály alapján kiadott, az adott személyszállítási szolgáltatási tevékenység végzéséhez szükséges működési engedély birtokában végezhető.

(2) A közúti és vízijárművel végzett személyszállítási szolgáltatásra, valamint az 1371/2007/EK rendeletben nem szabályozott kérdésekben a vasúti személyszállítási szolgáltatásra kötött szerződésekre a Ptk.-nak a szerződésekre vonatkozó általános, továbbá a vállalkozási szerződésre vonatkozó rendelkezéseit a vasúti személyszállítási szolgáltatás részletes feltételeiről, valamint a közúti személyszállítási szerződésekről, továbbá a vízi személyszállítási szolgáltatás feltételeiről szóló jogszabályban foglalt kiegészítésekkel kell alkalmazni.

(3) A közlekedési szolgáltató a közforgalmú személyszállítási szolgáltatás körében a közforgalmú menetrendben meghatározott vonalon az ott meghirdetett járatokat közlekedtetni.

(4) A közforgalmú személyszállítási szolgáltatást végző közlekedési szolgáltató – kivéve a taxi és a személygépkocsi személyszállító szolgáltatást végző szolgáltatókat – a közforgalmú személyszállítási szolgáltatására vonatkozó általános szerződési feltételeket tartalmazó személyszállítási üzletszabályzatot köteles készíteni.

(5) A közforgalmú vasúti személyszállítási szolgáltatást végző szolgáltató üzletszabályzata tartalmazza a szolgáltatás minőségi előírásait [1371/2007/EK rendelet 28. cikk (1) bekezdése]. A vasúti személyszállítási üzletszabályzatot, valamint annak módosítását a vasúti igazgatási szerv a Vtv.-ben, az országos működési engedély alapján végzett vasúti személyszállítás feltételeiről szóló kormányrendeletben és a térségi, az elővárosi és a helyi működési engedély alapján végzett vasúti személyszállítás feltételeiről szóló kormányrendeletben foglaltak szerint hagyja jóvá. A jóváhagyás nem tagadható meg, ha a vasúti személyszállítási üzletszabályzat a Vtv.-ben, az országos működési engedély alapján végzett vasúti személyszállítás feltételeiről szóló kormányrendeletben és a térségi, az

elővárosi és a helyi működési engedély alapján végzett vasúti személyszállítás feltételeiről szóló kormányrendeletben meghatározott feltételeknek megfelel.

(6) A közúti személyszállítási szolgáltatást végző szolgáltatók személyszállítási üzletszabályzatát, annak módosítását az autóbusszos személyszállítási szolgáltatás 181/2011/EU rendeletben nem szabályozott részletes feltételeire, valamint a személyszállítási üzletszabályzat tartalmára és jóváhagyására vonatkozó jogszabály alapján a közlekedési hatóság hagyja jóvá.

(7) A személyszállítási üzletszabályzat hatályos szövegét a közlekedési szolgáltató nyilvánosan közzéteszi.

IV. Fejezet

A közlekedési közszolgáltatásokra vonatkozó szabályok

15. Közös szabályok

20. § (1) Személyszállítási közszolgáltatásként közszolgáltatási szerződés keretében az e fejezetben meghatározott szabályok szerint, az ellátásért felelős helyi, elővárosi, regionális és országos menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatást rendelhet meg.

(2) Az e fejezetben meghatározott szabályok szerint személyszállítási közszolgáltatás keretében igényvezérelt személyszállítási szolgáltatások is biztosíthatók, ez esetben e szolgáltatásokra a személyszállítási közszolgáltatásokra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

(3) A helyi személyszállítási közszolgáltatásokra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni a Vkt. 3. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján végzett komp- és révszolgáltatásokra.

(4) A helyi személyszállítási közszolgáltatásokra vonatkozó szabályok kerülnek alkalmazásra a Vkt. 3. § (2) bekezdésében foglalt menetrend szerinti vízi személyszállítási szolgáltatásokra, amennyiben azok a helyi vagy az elővárosi személyszállítási közszolgáltatások integrált részét képezik.

(5) Nemzet-, társadalom- vagy közlekedéspolitikai szempontok alapján az ellátásért felelős a határon átmenő személyszállítási szolgáltatásokat személyszállítási közszolgáltatásként rendelhet meg. A személyszállítási közszolgáltatássá minősített határon átmenő regionális személyszállítási szolgáltatásokra a regionális személyszállítási közszolgáltatásokra vonatkozó szabályokat, a személyszállítási közszolgáltatássá minősített határon átmenő országos személyszállítási szolgáltatásokra az országos személyszállítási közszolgáltatási tevékenységre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(6) A személyszállítási közszolgáltatást nyújtó szolgáltató köteles közforgalmú menetrendet készíteni és azt közzétenni, abban elkülönítetten megjeleníteni a személyszállítási közszolgáltatást.

(7) A személyszállítási közszolgáltatást nyújtó köteles a közforgalmú menetrend elektronikus adatbázisát az ellátásért felelős által meghatározott formában az ellátásért felelős, vagy az általa megjelölt, az egységes elektronikus közforgalmú menetrend működtetésében közreműködő szervezet részére átadni.

(8) A belföldi menetrend szerinti autóbusszal végzett személyszállítási közszolgáltatást végző közlekedési szolgáltatók járműbeszerzéseik során a közszolgáltatást ellátó közúti járművek üzemeltetésével járó, a jármű teljes élettartamára vetített, a környezetkímélő és

energiahatékony közúti járművek beszerzésének előmozdításáról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint járnak el.

16. Közlekedésszervező

21. § (1) Az önkormányzat a 4. § (4) bekezdés c–e) pontjában, az 5. §-ában, 12. § (7) bekezdésében, 23–31. §-ában, valamint a 35. §-ában szabályozott feladatokat a feladat ellátásához szükséges forrásokkal együtt – az állam, vagy az önkormányzat kizárólagos tulajdonában, vagy kizárólag az állam és az önkormányzat közös tulajdonában álló korlátolt felelősségű társaság, vagy részvénytársaság, vagy irányítása alatt álló költségvetési szerv formájában működő – közlekedésszervezőnek adhatja át. A közlekedésszervező működése alatt az állam vagy az önkormányzat kizárólagos tulajdonjogának, vagy az állam és az önkormányzat közös kizárólagos tulajdonjogának fennállását folyamatosan biztosítani szükséges.

(2) Az önkormányzat az átadott feladatok tekintetében szakmai felügyeletet gyakorol a közlekedésszervező felett, ennek során az ellátásért felelős a közlekedésszervező által az (1) bekezdésben meghatározott rendelkezések alapján ellátott feladatok tekintetében hozott döntéseit megváltoztathatja, vagy megsemmisítheti. A szakmai felügyelet körében az önkormányzat évente egy alkalommal értékeli a közlekedésszervező tevékenységét és a következő időszakra tervezett stratégiai intézkedéseit.

(3) Amennyiben a közlekedésszervező valamely közszolgáltatási tevékenysége gazdasági tevékenységnek minősül akkor azt kizárólag az Európai Unió által az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikk (2) bekezdésének alkalmazása érdekében kiadott kötelező jogi aktusnak és a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. 23-ai 1370/2007/EK parlamenti és tanácsi rendeletnek megfelelő közszolgáltatási szerződés alapján végezheti.

22. § (1) Az önkormányzat a közlekedésszervezőt az e törvényben meghatározott feladatok átadására jogszabályban (a továbbiakban: kijelölő jogszabály) jelöli ki.

(2) A kijelölő jogszabályban meg kell határozni

- a) a közlekedésszervező szervezeti alapját biztosító gazdasági társaságot vagy költségvetési szervet,
- b) a közlekedésszervező működésének területi határait,
- c) a feladatátadás célját,
- d) az átadott feladatok körét,
- e) azon feladatokat, amelyeket az átvevő az átadott feladatokon túl önként elláthat,
- f) a feladat ellátásához szükséges döntési jogköröket, a jogkörök gyakorlásának módját, valamint az ahhoz kapcsolódó eljárásokat,
- g) a döntési jogkörök megosztása esetén az együttműködési kereteket, valamint
- h) a feladatok ellátásához, valamint a közlekedésszervező működéséhez szükséges források átadásának módját,
- i) a közlekedésszervező felett gyakorolt szakmai felügyeleti jogkör gyakorlásának módját,

- j) a területileg érintett ellátásért felelőssel történő együttműködés kereteit, valamint
- k) a feladatok ellátásával kapcsolatos további szükséges feltételeket.

(3) A feladat átadásával kapcsolatos részletes szabályokat, az átadott feladatok pénzügyi és teljesítményi korlátait, valamint a kötelező és az önként vállalt feladatok számviteli elhatárolásának szabályait – a kijelölő jogszabályban meghatározott alapfeltételek alapján – szerződésben (a továbbiakban: feladat-ellátási szerződés) rögzítik.

(4) A kijelölő jogszabály – az (1)–(3) bekezdésben foglaltak szerint – a közlekedésszervező feladatává teheti az utastájékoztatót, a menetrend megtartását kizáró, előre nem látható esemény esetére a menetrendi és utastájékoztatói intézkedések rendjének meghatározását, a jegy- és bérletértékesítést, illetve a jegy- és bérletellenőrzést, valamint a bevételek beszédését.

(5) Ha a kijelölő jogszabály a bevételek beszédését a közlekedésszervező feladataként rögzíti, a közlekedési közszolgáltatásokkal kapcsolatos díjbevételek beszédésére és a fogyasztói árkiegészítés igénylésére, valamint szociális menetdíj támogatás igénylésére a közlekedésszervező az e törvényben meghatározott szabályok szerint jogosult és kötelezett.

(6) A közlekedésszervező a kijelölő jogszabályban, vagy a feladat-ellátási szerződésben meghatározott feladatok teljesítését nem adhatja át másnak, de jogosult a feladatok teljesítésébe a kijelölő jogszabályban, vagy a feladat-ellátási szerződésben meghatározott módon és mértékben közreműködőt bevonni.

(7) A feladatok átadásával kapcsolatos szabályokat olyan módon kell meghatározni, hogy a közlekedési közszolgáltatás teljesítésében érintett közlekedési szolgáltatók, és az azokkal érintett utasok vagy egyéb személyek jogainak és jogos érdekeinek védelme, jogérvényesítési lehetőségei és jogorvoslati jogai ne csökkenjenek ahhoz viszonyítva, mintha a feladatot az e törvényben meghatározott ellátásért felelős látná el.

(8) A közlekedésszervező a helyi személyszállítást végző közlekedési szolgáltató számára a megrendelt közszolgáltatás teljesítése során jelentkező zavarok elhárítása és rendkívüli igények teljesítése céljából az operatív lebonyolítás módját, az alkalmazandó intézkedéseket meghatározhatja. Ennek kereteit a (4) bekezdés szerinti kijelölő jogszabály határozza meg. A közlekedésszervező ezen rendelkezésének végrehajtását a közlekedési szolgáltató csak abban az esetben tagadja meg, ha a rendelkezés az emberi életet, egészséget vagy a vasútüzem biztonságát sérti vagy veszélyezteti.

17. A közlekedési szolgáltató kiválasztása

23. § (1) Belföldi személyszállítási közszolgáltatás végzésére – a közforgalmú kötöttpályás közlekedést helyettesítő autóbusszjáratokkal végzett és a kabotázs személyszállítási szolgáltatás, valamint az e törvényben meghatározott kivételekkel – a közlekedési szolgáltató kizárólag közszolgáltatási szerződés keretében bízható meg.

(2) A közszolgáltatási szerződést, amennyiben az a közbeszerzésekről szóló törvény alapján szolgáltatási koncesszióknak minősül – az országos, a regionális és az elővárosi vasúti személyszállítási közszolgáltatásra vonatkozó közszolgáltatási szerződés kivételével –, az e törvény pályázatra vonatkozó szabályai szerint kell megkötni. Az országos, a regionális és az elővárosi vasúti személyszállítási közszolgáltatásra vonatkozó közszolgáltatási szerződés pályázati eljárás mellőzésével is megköthető.

(3) A pályázat nyilvánosan, a verseny tisztaságát és átláthatóságát bárki számára biztosító módon zajlik. Az Európai Gazdasági Térségen kívüli székhelyű szolgáltató a pályázaton

abban az esetben vehet részt, ha országában is biztosított a menetrend szerinti autóbusz-közlekedésben a nemzeti elbánás a külföldiek számára.

(4) Az 1370/2007/EK rendelet 7. cikk (2) bekezdésében előírt előzetes tájékoztatási kötelezettség teljesítését követően a pályázati felhívást az ellátásért felelősnek legalább kettő országos napilapban, továbbá a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítőben, az ellátásért felelős hivatalos honlapján, továbbá az önkormányzatnak a helyben szokásos módon is közzé kell tennie a pályázat benyújtási határidejét legalább 60 nappal megelőzően. A felhívásban tájékoztatást kell adni a pályázaton való részvétel és a pályázati kiírás beszerzési lehetőségének feltételeiről, az ajánlattétel határidejéről, az elbírálás módjáról és szempontjairól, az eredményhirdetés és a szerződéskötés legkésőbbi időpontjáról, a szolgáltatás megkezdésének határnapjáról, valamint a szerződés időtartamáról.

(5) A pályázati kiírásnak a felhívásban szereplő információkon túl tartalmaznia kell:

- a) az ellátandó közszolgáltatási tevékenységet és a közszolgáltatás minimális követelményeit,
- b) a tevékenység végzésének jogszabályban meghatározott és egyéb feltételeit,
- c) a tevékenység végzésével együtt járó közlekedési szolgáltatói jogosultságokat és kötelezettségeket,
- d) a közlekedési szolgáltató tevékenységét érintő más közlekedési szolgáltató jogosultságairól való tájékoztatást,
- e) a szolgáltató birtokába, vagy használatába kerülő létesítmények, eszközök meghatározását, azok működtetésének és használatának feltételeit,
- f) a közszolgáltatást ellátó közúti járművek üzemeltetésével járó, a jármű teljes élettartamára vetített, a környezetkímélő és energiahatékony közúti járművek beszerzésének előmozdításáról szóló kormányrendelet szerint megállapított energetikai és környezeti hatások figyelembe vételének módját, súlyát,
- g) az ellátásért felelős közlekedési szolgáltatóval szembeni jogosultságait és kötelezettségeit,
- h) a szolgáltatás megfelelő teljesítésével összefüggő pénzügyi biztosítékra vonatkozó követelményeket,
- i) tájékoztatást a korábbi közlekedési szolgáltató által nyújtott szolgáltatásokról, annak teljesítményeiről és az általa alkalmazott díj- és jegyrendszerről,
- j) az alvállalkozó közreműködésére vonatkozó feltételeket,
- k) a közszolgáltatási szerződés módosításának, felmondásának feltételeit és
- l) minden olyan további feltételt, amelyet az ellátásért felelős a közszolgáltatási szerződésben érvényesíteni kíván.

(6) A pályázati kiírásban szereplő feltételeket és a pályázat elbírálásának szempontjait az e §-ban foglalt szempontokat is figyelembe véve kell meghatározni. A feltételek körében az ellátásért felelős a közlekedési szolgáltató kötelezettségeként előírhatja a letelepedést, a korábbi közlekedési szolgáltató munkavállalóinak, vagy azok meghatározott körének meghatározott feltételekkel történő átvételét, továbbá alvállalkozó meghatározott mértékű bevonását a közszolgáltatásba, az alvállalkozó személyének megjelölése nélkül. Közszolgáltatási szerződés csak a nemzeti vagyronról szóló törvény szerint átlátható szervezetnek minősülő közlekedési szolgáltatóval köthető.

(7) A pályázók többváltozatú ajánlat tételére is felkérhetők. Hálózatra, hálózatrészre vagy vonalcsoporra vonatkozó pályázat esetén az ellátásért felelős az érvényes pályázatok alapján – a pályázati kiírásban meghatározott módon – előminősítéssel élhet és annak eredményétől függően tárgyalást kezdeményezhet az alkalmasnak minősített pályázókkal benyújtott ajánlatuk részleteiről. A pályázat nyertesének csak az összességében legelőnyösebb ajánlatot tevő pályázó nyilvánítható.

(8) A pályázatok elbírálásáról az ellátásért felelősnek a beérkezett pályázatok adatait összegző és a döntés részletes indokolását ismertető emlékeztetőt kell készítenie a pályázat eredményének kihirdetéséig. Az emlékeztetőnek tartalmaznia kell a kiválasztott szolgáltató alkalmasságát igazoló tényeket, a megfelelő színvonalú szolgáltatás nyújtásának garanciáit és – amennyiben van ilyen – a közlekedési szolgáltatót a közszolgáltatási kötelezettség ellátása fejében megillető pénzügyi ellentételezés mértékét. Az ellátásért felelősnek az emlékeztetőt a pályázattal összefüggő valamennyi dokumentummal együtt a közszolgáltatási szerződés megkötésétől számított 10 évig meg kell őriznie. Az emlékeztetőben foglaltak közérdekből nyilvános adatnak minősülnek.

24. § (1) Az 1370/2007/EK rendelet 5. cikk (4) bekezdésében meghatározott feltételekkel összhangban pályázat kiírásának mellőzésével, nyilvános ajánlatkérésen alapuló eljárás keretében bízható meg a közlekedési szolgáltató, ha az ellátásért felelős által igényelt közszolgáltatás egyetlen járatra vagy vonalra korlátozódik és a szolgáltató pénzügyi ellentételezésre – ide nem értve a szociálpolitikai menetdíj támogatást – nem válik jogosulttá. Az ajánlatkérésen alapuló eljárásra egyebekben a 23. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(2) Nem alkalmazható az (1) bekezdés szerinti eljárás a hálózat, vagy a közszolgáltatási feladatok részekre bontásával a pályázati eljárás megkerülése céljából.

(3) Az ellátásért felelős pályázat nélkül, közvetlenül bízható meg közlekedési szolgáltatót a közlekedési szolgáltató által kezdeményezett, korábban nem biztosított közszolgáltatásra, ha az nem haladja meg az 1370/2007/EK rendelet 5. cikk (4) bekezdésében szereplő értéket, vagy teljesítményt, valamint ha valós utazási igények ésszerű kielégítését szolgálja, és nem jár együtt más közlekedési szolgáltató közszolgáltatási szerződésben rögzített jogainak sérelmével vagy működőképességének veszélyeztetésével.

(4) Az ellátásért felelős az 1370/2007/EK rendelet 5. cikk (5) bekezdésével összhangban közvetlenül bízható meg a közszolgáltatással az általa kiválasztott és a feladatot vállaló közlekedési szolgáltatót, ha

- a) a pályázati vagy ajánlatkérésen alapuló eljárás megfelelő pályázat, illetve ajánlat hiányában eredménytelenül zárult, vagy
- b) a szolgáltatás megkezdése a pályázati vagy ajánlatkérésen alapuló eljárás keretében kiválasztott közlekedési szolgáltatóval ellehetetlenült, vagy
- c) a korábbi közlekedési szolgáltatóval megkötött közszolgáltatási szerződés azonnali vagy idő előtti felmondásának van helye, vagy
- d) egyéb okból veszélybe kerül a közszolgáltatás folyamatossága.

(5) A (4) bekezdés szerinti esetekben a megbízás a közszolgáltatási szerződés megkötésére vagy annak közös megegyezésen alapuló módosítására irányuló új eljárás lebonyolításához elegendő időtartamra, de legfeljebb 2 évre szólhat. A közvetlen megbízásra vonatkozó döntésről a 23. § (8) bekezdésében foglaltak megfelelő alkalmazásával emlékeztetőt kell készíteni.

(6) A (3)–(4) bekezdésben foglalt eseteken túl a belső szolgáltató pályáztatás nélkül is megbízható a szolgáltatás elvégzésével (a továbbiakban: közvetlen odaitélés). A közvetlen odaitélés alapján szolgáltatást nyújtó belső szolgáltató a közszolgáltatási tevékenységét az 1370/2007/EK rendelet 5. cikk (2) bekezdés a)–c) és e) pontjában meghatározott szabályok alapján, kizárólag az ellátásért felelős illetékességi területén végzi.

(7) Az akinek érdekében állt vagy áll a közszolgáltatási szerződés elnyerése, és a 23. §-ban, valamint jelen §-ban foglalt szabályok megszegésével kötött közszolgáltatási szerződés folytán sérelmet szenvedett, vagy a sérelem bekövetkezésének reális veszélye fennáll, a pályázat eredményének kihirdetésétől, egyéb esetben a közszolgáltatási szerződés megkötésétől számított 30 napos jogvesztő határidőn belül a szolgáltatás végzésének helye szerinti bíróságtól kérheti a jogszabálysértés tényének megállapítását.

(8) Az 1370/2007/EK rendelet 8. cikk (2) bekezdésében előírt jelentéstételi kötelezettséget a helyi személyszállítási közszolgáltatás tekintetében a miniszter és a helyi önkormányzatokért felelős miniszter együttesen, az országos, regionális és az elővárosi személyszállítási közszolgáltatás tekintetében a miniszter teljesíti.

18. Közszolgáltatási szerződés

25. § (1) A közszolgáltatási szerződés megkötésére a miniszter az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben, az önkormányzat nevében az önkormányzat képviselő testületének felhatalmazása alapján a polgármester (a Fővárosban a főpolgármester), vagy – a 22. §-ban meghatározott kijelölő jogszabályban foglaltak alapján – a rendeletben megjelölt közlekedésszervező jogosult. A közszolgáltatási szerződés érvényességi idejére és esetleges meghosszabbításának feltételeire az 1370/2007/EK rendelet 4. cikk (3)–(4) bekezdésében meghatározott rendelkezések az irányadóak. Amennyiben a közszolgáltatási szerződés a közlekedési szolgáltatónál gazdasági hátrányt okozó kötelezettséget tartalmaz, a pénzügyi ellentételezés tekintetében legalább 3 éves, amennyiben a szerződés érvényessége kevesebb mint 3 év, akkor a szerződés érvénytartamával megegyező időszakra vonatkozó pénzügyi (éven túli) kötelezettségvállalást kell tartalmaznia.

(2) A személyszállítási közszolgáltatási szerződés része a közszolgáltatási menetrend, amely elkülönülten tartalmazza az országos, a regionális és elővárosi személyszállítási szolgáltatásokat. Helyi személyszállítási szolgáltatás esetén a személyszállítási közszolgáltatási szerződés része a helyi közszolgáltatási menetrend. A menetrend módosítását szerződésmódosításként kell kezelni. Ha az 1370/2007/EK rendelet, vagy e törvény másként nem rendelkezik, a személyszállítási közszolgáltatási szerződésre a Ptk. szerződésekre vonatkozó általános szabályai az irányadóak.

(3) A szerződésnek – a (2) bekezdésben, és az 1370/2007/EK rendeletben meghatározottakon túl – tartalmaznia kell:

- a) a szolgáltató közszolgáltatási feladatait, esetleges közszolgáltatási kötelezettségeit és minden egyéb közszolgáltatási követelményt, a kiegészítő szolgáltatásokat,
- b) a szolgáltatás nyújtásának mennyiségi és minőségi feltételeit,
- c) az országos személyszállítási közszolgáltatásként végzett emelt komfortfokozatot nyújtó szolgáltatás esetén a szolgáltatást nyújtó járművel szemben támasztott – az utazási komfortot érintő – műszaki és technikai elvárásokat,

- d) a közszolgáltatási feladatok ellátását biztosító személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek részleteit, szükséges pénzügyi biztosítékokat,
- e) az alvállalkozó bevonására vonatkozó kikötéseket, valamint az alvállalkozó szolgáltatására vonatkozó garanciális eszközöket,
- f) a vasúti személyszállítási szolgáltatások esetén a személyszállítási szolgáltatás akadályoztatása esetén a személyszállítási közszolgáltatás biztosításával kapcsolatos feladatokat,
- g) az igényvezérelt szolgáltatások alkalmazásának lehetőségét,
- h) a jegy- és bérletrendszerrel, valamint az ellenőrzéssel kapcsolatos szabályokat, valamint ösztönzőket,
- i) a vagyoni eszközök tulajdonviszonyait, a szolgáltató birtokába adott vagy más módon rendelkezésére bocsátott eszközök használatára, karbantartására és visszaszolgáltatására vonatkozó szabályokat,
- j) a személyszállítási közszolgáltatások díjait, a pótdíjak és a díjalkalmazási feltételeket, illetve ezek megsértése esetén érvényesíthető jogkövetkezményeket,
- k) a közszolgáltatási tevékenységgel összefüggő szolgáltatói jogokat és kötelezettségeket, kiemelten a kizárólagos jogokra vonatkozó feltételeket,
- l) az ellátásért felelős szolgáltatóval szembeni jogait és kötelezettségeit, ideértve az adatszolgáltatásra és az ellenőrzésre vonatkozó szabályokat,
- m) a közszolgáltatási feladatok, illetve a közszolgáltatási kötelezettségek ellátásáért járó ellentételezés módját és mértékét, teljesítésének szabályait,
- n) a szerződés módosításának, kiegészítésének feltételeit, figyelemmel az előre nem látható eseményekre is,
- o) a szerződéses kötelezettségek megszegése esetére vonatkozó szankciókat, jogkövetkezményeket – így különösen a kötbérfizetési kötelezettséget –, valamint a szerződés felmondásának feltételeit, az esetleges jogviták rendezésének módját,
- p) a közszolgáltatás megkezdésének időpontját és a szerződés érvényességi időtartamát, továbbá
- q) az 1370/2007/EK rendelet 4. cikk (5) bekezdésében foglaltak bekövetkezése esetén a közszolgáltatási tevékenységhez kapcsolódó, a szolgáltató által alkalmazott munkavállalókat, illetve azok szerződéses jogait.

(4) A szerződésben szabályozni kell a szolgáltatónak a szerződés teljesítésével kapcsolatos – legalább évenkénti – adatszolgáltatási kötelezettségét, amely lehetővé teszi az ellátásért felelős számára a szolgáltató közszolgáltatási tevékenységének, a közszolgáltatási követelmények teljesítésének megítélését. A szolgáltató – az üzleti titokra vonatkozó előírások betartásával – tájékoztatja az ellátásért felelőst, ha más közszolgáltatási szerződés alapján is végez szolgáltatást vagy más nemzetközi, különcélú menetrend szerinti, különjáratú – személyszállítási szolgáltatást is ellát.

(5) A szerződésben a szolgáltató kötelezhető a szolgáltatási területét érintő utazási igények alakulásának folyamatos figyelemmel kísérésére és a menetrend módosításának kezdeményezésére, szolgáltatásainak az igények változásához való igazítása érdekében.

(6) A közszolgáltatási menetrendben feltüntetett járatokkal utazni kívánók tekintetében a szolgáltatót – a személyszállítási feltételekről szóló jogszabály előírásai szerint – szerződéskötési kötelezettség terheli.

(7) Amennyiben a közszolgáltatási szerződés a szolgáltatónak kizárólagos jogot biztosít valamely területen, a beleegyezése nélkül csak a 29. § (3) bekezdésében foglaltak alapján, valamint abban az esetben korlátozható, ha arról a szerződés kifejezetten rendelkezik. A szerződés csak az abban foglalt esetekben és feltételekkel mondható fel. A szerződésben rögzített közszolgáltatási tevékenység gyakorlásának joga más, az e törvényben meghatározott feltételeknek megfelelő személyre – kivételesen indokolt esetben – az ellátásért felelős hozzájárulásával ruházható át.

(8) A személyszállítási közszolgáltatások teljesítésébe – az 1370/2007/EK rendelet 4. cikk (7) bekezdés 3. mondatában meghatározott feltételek teljesülésének kivételével – a szolgáltató a közszolgáltatási szerződésben meghatározott mértékben, de legfeljebb 49 %-ban vonhat be alvállalkozót. Alvállalkozóként kizárólag csak a nemzeti vagyronról szóló törvény szerint átlátható szervezetnek minősülő közlekedési szolgáltató vonható be.

19. Az országos, a regionális és az elővárosi közszolgáltatási menetrend előkészítésére vonatkozó szabályok, a közszolgáltatás mennyiségi és minőségi alapfeltételei

26. § (1) Az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatások biztosításának módját az ellátásért felelősnek e törvény szerint – az Országgyűlés és a Kormány közlekedéspolitikai célkitűzéseivel összhangban, különös tekintettel a kötöttpályás közlekedés lehetőség szerinti előnyben részesítésére – kell kialakítania.

(2) Az egységes egyeztetési eljárás során az ellátásért felelősök, valamint az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatásokkal érintett önkormányzatok egymással együttműködve, az egységes egyeztetési eljárásban való részvétellel biztosítják az egységes hálózatot alkotó személyszállítási közszolgáltatásoknak az egyes közlekedési módok közötti ésszerű munkamegosztás és a közpénzek lehető legtakarékosabb felhasználása mellett történő kialakítását. A menetrend előkészítésének folyamatát, az egységes egyeztetési eljárás részletes szabályait, továbbá az ellátásért felelősök, az érintett önkormányzatok valamint a közlekedési szolgáltatók egységes egyeztetési eljárásban való részvételének módját az egységes egyeztetési eljárás részletes szabályaira vonatkozó jogszabály tartalmazza.

(3) Az egységes egyeztetési eljárásra tekintettel a menetrend szerinti közúti és vasúti személyszállítási szolgáltatók együttműködésre kötelesek annak érdekében, hogy a menetrendi felhívás alapján elkészített menetrendi tervezeteikben a szolgáltatás a legkisebb költség elve mentén a legmagasabb szolgáltatási színvonalon valósuljon meg.

27. § (1) Amennyiben a közlekedési hálózat műszaki állapota lehetővé teszi, az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatásokra vonatkozó alapellátást minden település számára – elsődlegesen menetrend szerinti közlekedéssel – kell biztosítani.

(2) Az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatásokra vonatkozó alapellátásnak – az államháztartás teherbíró-képességének keretein és az infrastrukturális adottságon belül – biztosítani kell:

- a) adott település és a gyakorlatban kialakult vonzasközpont közötti közvetlen eljutási lehetőséget,

- b) adott település és annak megyeszékhelye közötti, legfeljebb egy átszállással történő elérési lehetőséget,
- c) az adott település és a Főváros közötti legfeljebb két átszállással történő eljutási lehetőséget,
- d) a szomszédos megyeszékhelyek közötti közvetlen eljutási lehetőséget, valamint
- e) a Főváros és a megyeszékhelyek közötti közvetlen eljutási lehetőséget.

(3) Amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik – és az adott település közösségi közlekedési rendszere kizárólag országos, regionális vagy elővárosi menetrendszerinti autóbuszos vagy vasúti személyszállítási szolgáltatás révén biztosított – a (2) bekezdésben meghatározott viszonylatokban nyújtott alapellátás településenként napi 3 – a települési önkormányzattal az egységes egyeztetési eljárás keretében történő egyeztetések eredményének figyelembevételével kialakított menetrendi fekvésű – járatpár.

(4) Az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatásokra vonatkozó alapellátás keretében a (2) és (3) bekezdésben meghatározott szolgáltatási mennyiség biztosítása a hétköznapokra nézve kötelező, a munkaszüneti- és szabadnapok tekintetében irányadó.

(5) Az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatás – és azon belül az alapellátás – mennyiségi és minőségi tartalmának kialakításakor – az alábbi igényeket kell figyelembe venni:

- a) az alapvető életszükségletek kielégítéséhez szükséges kereskedelmi szolgáltatásokhoz való hozzáférés,
- b) a munkabajárás és az oktatási, nevelési intézményekbe történő eljutás,
- c) a közigazgatási és egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés, továbbá
- d) az egyéb célú tevékenységek támogatása.

(6) Az (5) bekezdésben meghatározott igényektől eltérő, egyéb célú utazások önmagukban nem teszik indokolttá az alapellátást meghaladó személyszállítási közszolgáltatási kötelezettség előírását, illetve fenntartását.

28. § (1) Elszórt településszerkezetű, az országos átlagnál ritkábban lakott területek, települések esetében, valamint olyan településeken, ahol a közúti infrastruktúra hiánya vagy állapota ezt indokoltá teszi, a regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatások részlegesen igényvezérelt személyszállítási szolgáltatással is teljesíthetők.

(2) Az igényvezérelt személyszállítási szolgáltatás alkalmazására különösen

- a) a munkabajárás és az oktatási, nevelési intézményekbe történő eljutással nem érintett időszakokban,
- b) hétfői és munkaszüneti napokon, valamint
- c) személyszállítási közszolgáltatásokkal magasabb szinten ellátott településekre történő eljutás, vagy
- d) a menetrend szerinti személyszállítási közszolgáltatással érintett átszállóhelyre történő eljutás érdekében

kerülhet sor.

20. Közszolgáltatási kötelezettség

29. § (1) Az ellátásért felelős közszolgáltatási kötelezettséget abban az esetben tarthat fenn, vagy rendelhet el, ha

- a) az adott közszolgáltatás biztosítását a lakosság érdeke megköveteli,
- b) a közszolgáltatás gazdaságos ellátása más módon nem biztosítható, és
- c) a szolgáltatónak kiegyenlíti a közszolgáltatási kötelezettségből eredő bevételekkel nem fedezett indokolt költségeit.

(2) A közszolgáltatási kötelezettségre vonatkozó döntést megelőzően az ellátásért felelős köteles megvizsgálni a közszolgáltatási feladat más közlekedési eszközzel, más szolgáltatóval vagy más üzemeltetési feltételekkel történő ellátásának lehetőségét, és az összességében legkedvezőbb megoldást választani. A döntést az ellátásért felelős egy éven belül meghozza. A döntésig, de legfeljebb egy évig a szolgáltatónak a közszolgáltatást változatlan feltételekkel biztosítania kell.

(3) Amennyiben a (2) bekezdés alapján az ellátásért felelős más szolgáltatót bíz meg, a szolgáltató adott feladattal összefüggő kizárólagos jogát közszolgáltatási szerződésének módosításával meg kell szüntetni.

(4) A vasúti személyszállítási közszolgáltatást végző közlekedési szolgáltató a minisztertől kérheti, hogy egyes vonalakon a közszolgáltatási menetrendben meghatározott teljesítményt vasúti jármű helyett e törvény szerinti közúti jármű alkalmazásával teljesíthesse abban az esetben, ha a megoldás a vasúti személyszállítási közszolgáltatást végző vasúti társaság számára megtakarítást eredményez, és a szolgáltatást igénybe vevők számára nem jár kedvezőtlenebb feltételekkel, valamint a szolgáltatás környezetvédelmi szempontból a korábbi szolgáltatásokkal legalább azonos, vagy kedvezőbb műszaki jellemzők megtartásával nyújtható.

(5) A (4) bekezdésben meghatározott szolgáltatást a vasúti személyszállítási közszolgáltatást végző vasúti társaság – ha megfelel az autóbusszal díj ellenében végzett személyszállítási és saját számlás személyszállítási tevékenységről szóló jogszabályban előírt személyi és tárgyi feltételeknek is – kizárólag a vasúti személyszállítási szolgáltatásra megállapított díj alkalmazása mellett, és az érintett települések önkormányzatával történő előzetes egyeztetés alapján a 10. §-ban meghatározott járatí engedéllyel végezheti.

(6) Ha a vasúti személyszállítási közszolgáltatást végző közlekedési szolgáltató által végzett személyszállítási közszolgáltatás műszaki okból vasúti járművel nem látható el, a közlekedési szolgáltató az (5) bekezdésben meghatározott feltételeket csak abban az esetben köteles teljesíteni, ha az autóbusszal végzett tevékenység meghaladja a két hónapot (vonatpótló járat).

(7) Az önkormányzatok az érintett országos, regionális, elővárosi vagy helyi személyszállítási közszolgáltatásra a közszolgáltatási menetrendben nem szereplő közszolgáltatási tevékenység ellátására szerződést köthetnek. A szerződésre az (1)-(6) bekezdésekben meghatározott rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

21. A közszolgáltatások finanszírozása, a személyszállítási közszolgáltatás bevételekkel nem fedezett indokolt költségeinek ellentételezése

30. § (1) A közlekedési szolgáltató a közszolgáltatási tevékenységgel összefüggő, bevételekkel nem fedezett, a közszolgáltatási kötelezettség miatt felmerült indokolt költségeinek, valamint a szokásos mértékű, ésszerű nyereség megtérítésére jogosult (a továbbiakban: ellentételezés).

(2) Az ellátásért felelős a közszolgáltatások kötelezettség nyújtásával összefüggő ellentételezése során a közszolgáltatások ellátásának gazdasági ellenőrizhetősége érdekében – az érintett közlekedési szolgáltató működőképességének fenntartására vonatkozó megalapozott érdekek figyelembevételével – olyan finanszírozási rendszert köteles kialakítani, amely biztosítja a szolgáltatás nyújtásához igénybe vett közlekedési infrastruktúra költségei, a közlekedési szolgáltató bevétellel nem fedezett indokolt költségei, továbbá a személyszállítási közszolgáltatások keretében megvalósuló utazások során az állam által, jogszabályban biztosított utazási kedvezmények ellentételezéséhez nyújtott támogatások egyértelmű elkülönülését.

(3) Ellentételezés esetén a közszolgáltatási kötelezettségből származó gazdasági hátrány számszerűsítésére, a közlekedési szolgáltatót megillető pénzügyi ellentételezés mértékére és módjára az 1370/2007/EK rendelet előírásai vonatkoznak.

(4) Az ellentételezéssel kapcsolatos, a 25. § (3) bekezdés *m*) pontjában meghatározottak részletes szabályait az 1370/2007/EK rendelet 4. cikk (1) bekezdés a) és b) pontjában foglaltaknak megfelelően kell a közszolgáltatási szerződésben meghatározni, aszerint hogy

- a) az ellátásért felelős és a közlekedési szolgáltató között megkötött közszolgáltatási szerződés egyértelműen rögzítse a közlekedési szolgáltató közszolgáltatási feladatait, és
- b) a közlekedési szolgáltatót megillető ellentételezés számításának rendje előzetesen megszabott, objektív és átlátható módon meghatározott feltételekre épüljön, valamint
- c) az ellentételezés mértéke nem haladhatja meg a közlekedési szolgáltató közszolgáltatási feladatok teljesítésével együtt járó költségeinek, méltányos nyereségnek a díjbevétellel, szociálpolitikai menetdíj támogatással és egyéb kapcsolódó bevételekkel és támogatásokkal nem fedezett összegét.

(5) Amennyiben a közlekedési szolgáltató nem pályázat útján került kiválasztásra, az ellentételezés számításánál költségként az azonos jellegű és színvonalú közszolgáltatási feladatokat ellátó hatékonyan működő szolgáltatók átlagköltségeit kell figyelembe venni.

(6) A pályázat alapján kiválasztott közlekedési szolgáltató esetében az ellentételezés összege a pályázati eljárás során kialakított, közszolgáltatási szerződésben rögzített összeg. A pályázat alapján kiválasztott, adott területen (területrészen, hálózaton, vonalcsoponton vagy vonalon) kizárólagos joggal bíró közlekedési szolgáltató a közszolgáltatási szerződésben rögzített ellentételezés szabályain túlmenően, abban az esetben kezdeményezhet költségterítési többletigényt, ha számszerűen alátámasztva igazolja a körülményeknek a szerződés megkötését követő jelentős változását. A körülményeknek a szerződés megkötését követő jelentős változásaként az utazási igények, vagy a gazdálkodási környezet tekintetében bekövetkező azon változások vehetőek figyelembe, amelyekkel a szerződés megkötésekor a szolgáltató a szerződés időtartamára vonatkozóan, az üzleti tevékenység szokásos kockázataként nem számolhatott. Amennyiben az ellátásért felelős a költségterítési többletigényt megalapozottnak minősíti, a közszolgáltatási kötelezettség miatt felmerült indokolt költségei a (2)–(5) bekezdésben foglalt szabályokra figyelemmel kerülnek megtérítésre.

(7) Az ellentételezéssel járó közszolgáltatási szerződés vagy meghatározott közszolgáltatási kötelezettség esetén a szolgáltató köteles belső számvitelében elkülönített nyilvántartást vezetni az adott közszolgáltatási szerződéshez, és közszolgáltatási kötelezettséghez kapcsolódó

- a) eszközökről és forrásokról, bevételekről és ráfordításokról a számvitelről szóló törvény,

- b) a vasúti személyszállítási közszolgáltatások esetében a vasúti tevékenységek számviteli elhatárolásáról szóló jogszabály

alapján meghatározott számviteli politikában rögzített, az átcsoportosítás lehetőségét kizáró elszámolási rendnek megfelelően.

(8) A nyilvántartást legalább vonali szinten és úgy kell vezetni, hogy a (7) bekezdés szerinti egyes tételek érintett tevékenységhez való hozzárendelésének módszere egyértelmű legyen. A szolgáltatónak az elkülönített elszámolást a közszolgáltatási szerződés lejártát követően az adózás rendjére vonatkozó jogszabályokban előírt határidőig meg kell őriznie.

22. A személyszállítási közszolgáltatás díjai, jegy- és bérletrendszerrel kapcsolatos szabályok

31. § (1) A személyszállítási közszolgáltatások díjai, a pótdíjak és a díjalkalmazási feltételek, továbbá ezek megsértése esetén érvényesíthető jogkövetkezmények közszolgáltatási szerződésben, a közszolgáltatási utazási kedvezményekről szóló jogszabályban meghatározott személyszállítási közszolgáltatási utazási kedvezmények alapján képzett kedvezményes díjak kedvezménycsoportonként történő elkülönítése mellett, az általános forgalmi adót nem tartalmazó mértékben kerülnek meghatározásra.

(2) Ha a bevételek beszedését a közlekedésszervező végzi, a személyszállítási közszolgáltatások díjai, a pótdíjak és az díjalkalmazási feltételek, továbbá ezek megsértése esetén érvényesíthető jogkövetkezmények a közszolgáltatási szerződésben és a feladat-ellátási szerződésben az általános forgalmi adót nem tartalmazó mértékben kerülnek meghatározásra.

(3) A személyszállítási közszolgáltatási utazási kedvezmények mértékét, a jogosultak körét és a kedvezmények igénybevételének feltételeit a Kormány rendeletben állapítja meg.

(4) A közszolgáltatási szerződésben és a feladat-ellátási szerződésben meghatározott díjak, a kedvezményes díjak és a díjmentes utazások igénybevételéhez szükséges utazási okmányok alkalmazását – a közszolgáltatási szerződésben és a feladat-ellátási szerződésben rögzített kereteken belül – a közlekedési szolgáltató az üzletszabályzat részét képező díjszabásban köteles rögzíteni.

(5) Az ellátásért felelős a díjat megállapíthatja tételesen, vagy a díj kiszámítására vonatkozó módszer meghatározásával. A díjat úgy kell megállapítani, hogy a hatékonyan működő közlekedési szolgáltató közlekedési közszolgáltatásokkal felmerülő indokolt költségeire és a működéséhez szükséges nyereségre fedezetet biztosítson, tekintettel az elvonásokra és a támogatásokra is, valamint biztosítsa a személyszállítási közszolgáltatások egyéni közlekedéssel szembeni versenyképességét.

(6) A díjat, valamint annak alkalmazási feltételeit a közlekedési szolgáltatónak a díjszabásban a hatálybalépés kezdete előtt 30 nappal korábban közzé kell tennie.

32. § (1) A közszolgáltatási szerződésben rögzítendő áralkalmazási elvek érvényesítésekor biztosítani kell, hogy:

- a) a felszámított díjak álljanak arányban a komfortfokozattal és a kiegészítő szolgáltatásokkal által nyújtott többlet szolgáltatásokkal,
- b) kizárólag magasabb komfortfokozat, vagy kiegészítő szolgáltatás nyújtása esetén legyen felszámítható egyéb díj,

- c) az egyes közlekedési módok tekintetében a díjak rendszere biztosítsa az egyéni közlekedéssel szembeni versenyképességet,
- d) az országos, az elővárosi és a regionális személyszállítási közszolgáltatáson belül az egységes elvek szerint differenciált díjképzés kerülhessen alkalmazásra,
- e) a helyi és az elővárosi személyszállítási közszolgáltatások esetén időalapú hozzáférést biztosító jegyrendszer is működhessen,
- f) az országos, elővárosi és regionális személyszállítási közszolgáltatások tekintetében az egyes szolgáltatók közötti átjárhatóság megvalósulhasson az utazási okmányok, valamint a bérletek kölcsönös elfogadása és a felek közötti tételes pénzügyi elszámolás révén,
- g) az országos, elővárosi és regionális személyszállítási közszolgáltatások tekintetében az egyes utazások járáshoz kötötten díjvezeti, indulási és érkezési állomási – meghatározott időponthoz vagy időszakhoz kötött utazások esetén az érvényesítés dátuma, illetve az érvényességi időszak szerinti –, kedvezménykategóriánkénti, vonali bontásban rögzüljenek mind a jeggyel, mind a bérlettel történő utazás esetén, valamint
- h) a helyi személyszállítási közszolgáltatások tekintetében az egyes utazások járáshoz kötötten – meghatározott időponthoz vagy időszakhoz kötött utazások esetén az érvényesítés dátuma, illetve az érvényességi időszak szerinti –, kedvezménykategóriánkénti, vonali bontásban rögzüljenek mind a jeggyel, mind a bérlettel történő utazás esetén.

(2) Az országos személyszállítási közszolgáltatást, regionális személyszállítási közszolgáltatást vagy elővárosi személyszállítási közszolgáltatást végző közlekedési szolgáltató köteles más közlekedési szolgáltatók által, vagy egyéb értékesítési helyen értékesített, a társaság járataira szóló jegyet, bérletet elfogadni és ennek elszámolásáról, illetve ellentételezéséről írásban megállapodni.

(3) Az országos, regionális vagy elővárosi személyszállítási közszolgáltatást végző közlekedési szolgáltatók kötelesek sztrájk és rendkívüli akadályoztatás esetén a jegyek és bérletek kölcsönös elfogadását érintő együttműködés általános kereteit előre írásban rögzíteni.

(4) A közlekedési szolgáltató a bevételeket időponthoz, járatokhoz, menetjegyhez, árkategóriákhoz, valamint indulási és érkezési állomáshoz rendelhető adatstruktúrában köteles nyilvántartani.

(5) Ha a bevételek beszedését a 22. § (5) bekezdése szerint a közlekedésszervező végzi, akkor a (3)–(4) bekezdésben foglalt kötelezettségek a közlekedésszervezőt terhelik.

(6) Az ellátásért felelős a Főváros és elővárosa tekintetében a fővárosi személyszállítási közszolgáltatás és az elővárosi személyszállítási közszolgáltatások igénybevételére jogosító egységes jegy- és bérletrendszert működtet, a megyei jogú város tekintetében a helyi személyszállítási közszolgáltatások és az elővárosi személyszállítási közszolgáltatások igénybevételére vonatkozó egységes jegy- és bérletrendszert működtethet.

23. A személyszállítási közszolgáltatási utazási kedvezmények ellentételezése

33. § (1) A személyszállítási közszolgáltatási utazási kedvezmények ellentételezését szolgáló szociálpolitikai menetdíj támogatás mértékét és az igénylés rendjét a Kormány rendeletben állapítja meg.

(2) A személyszállítási közszolgáltatási utazási kedvezmények ellentételezésére szociálpolitikai menetdíj támogatás vehető igénybe – az e törvényben meghatározott feltételek szerint – személyszállítási közszolgáltatás tevékenység közszolgáltatási szerződés alapján történő nyújtása esetén.

(3) Szociálpolitikai menetdíj támogatást a közlekedési szolgáltató jogosult igényelni. A közlekedésszervező jogosult a szociálpolitikai menetdíj támogatás igénylésére, amennyiben a közszolgáltatással összefüggő díjakból származó bevételek beszedését a 22. § (5) bekezdése alapján a közlekedésszervező végzi.

(4) Nem vehető igénybe szociálpolitikai menetdíj támogatás

- a) azon utazási kedvezmények után, amelynek pénzügyi fedezetére jogszabály más forrást határoz meg,
- b) azon utazási kedvezmények után, amelyet a támogatás alanya üzletpolitikai céllal nyújt, vagy
- c) az önkormányzatok által és a nevelési-oktatási intézmények által saját tanulóik részére történő vásárlások kivételével a jogi személyek és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek által vásárolt jegyek, bérletek után.

(5) A szociálpolitikai menetdíj támogatást igénylő közlekedési szolgáltató köteles a (6)–(7) bekezdésekben meghatározott, támogatás igénybevételére nem jogosító jegy- és bérleteladásokat darabszám, érték és kedvezményes díjtípus szerint a támogatásra jogosító jegy- és bérleteladásoktól elkülönítve nyilvántartani.

(6) Az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatási tevékenység esetén a szociálpolitikai menetdíj támogatás alapja a közszolgáltatás keretében nyújtott kedvezményes személyszállítási tevékenység általános forgalmi adóval növelt díjbevétele, ide nem értve e jogszabályban rögzített, szociálpolitikai menetdíj támogatás igénybevételére nem jogosító díjbevételeket. Az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatási tevékenység esetén a szociálpolitikai menetdíj támogatás mértéke a személyszállítási szolgáltatás szociálpolitikai menetdíj támogatás alapjának a szociálpolitikai menetdíj támogatás megállapításának és igénybevételének szabályairól szóló jogszabályban meghatározott százaléka.

(7) A helyi személyszállítási közszolgáltatás, illetve a 20. § (3) bekezdésében meghatározott személyszállítási közszolgáltatás esetén a szociálpolitikai menetdíj támogatás alapja a kedvezményes személyszállítási közszolgáltatás keretében a tárgyhónapban értékesített jegyek, bérletek darabszáma. A helyi személyszállítási közszolgáltatási tevékenység esetén a szociálpolitikai menetdíj támogatás mértéke a szociálpolitikai menetdíj támogatás megállapításának és igénybevételének szabályairól szóló jogszabályban meghatározott összeg.

(8) Az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatást végző közlekedési szolgáltató a közszolgáltatási utazási kedvezményekről szóló jogszabályban meghatározott utasok részére biztosított díjmentes utazások után a költségvetési törvényben e célra jóváhagyott forrás figyelembe vételével a szociálpolitikai menetdíj támogatás megállapításának és igénybevételének szabályairól szóló jogszabályban foglaltak szerint jogosultak a szociálpolitikai menetdíj támogatás igénybevételére.

(9) A helyi személyszállítási közszolgáltatást végző közlekedési szolgáltató a közszolgáltatási utazási kedvezményekről szóló jogszabályban meghatározott utasok részére biztosított díjmentes utazások után – a szociálpolitikai menetdíj támogatás megállapításának és

igénybevételének szabályairól szóló jogszabályban foglaltak szerint – szociálpolitikai menetdíj támogatás igénybevételére jogosult.

(10) A (9) bekezdésben meghatározott szociálpolitikai menetdíj támogatás megállapítása a helyi személyszállítási közszolgáltatást nyújtó települések Központi Statisztikai Hivatal által nyilvántartott demográfiai adatai alapján számított jogosulti kör, a nyújtott személyszállítási szolgáltatás mennyisége és a költségvetési törvényben e célra jóváhagyott forrás figyelembe vételével történik.

34. § A szociálpolitikai menetdíj támogatást a Nemzeti Adó és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) folyósítja. A támogatás folyósításával kapcsolatban az e törvényben, és a 33. § alapján kiadott jogszabályban nem szabályozott kérdésekben a NAV az adózás rendjéről szóló törvény költségvetési támogatásokra vonatkozó rendelkezései alapján jár el.

24. A közszolgáltatások teljesítésének ellenőrzése

35. § (1) Az ellátásért felelős bármikor ellenőrizheti, vagy megbízottja útján ellenőriztetheti a közlekedési szolgáltató közszolgáltatási szerződésben rögzített kötelezettségének teljesítését.

(2) Az ellenőrzésre annak tárgyától és céljától függően eseti jelleggel, véletlenszerűen, vagy külön célvizsgálat keretében is sor kerülhet, beleértve a forgalomban történő és a közlekedési szolgáltató székhelyén, telephelyein történő ellenőrzést is.

(3) Az ellenőrzés kiterjedhet különösen:

- a) a menetrend mennyiségi és minőségi előírásainak betartására, valamint a menetrendszerűségeire,
- b) az utasszállítás körülményeire és általában a szolgáltatási színvonal megfelelőségére, a járművek, valamint az utasforgalmi létesítmények műszaki-biztonsági és esztétikai állapotára, tisztaságára,
- c) a közlekedési szolgáltató utazó közönséggel történő kapcsolattartására, az utastájékoztató színvonalára,
- d) az utazási okmányok és menetjegyek értékesítésének és elszámolásának szabályszerűségére, a jegyellenőrzésre, valamint a bevételek beszédésére vonatkozó kötelezettség teljesítésére,
- e) a szükséges nyilvántartások előírás szerinti vezetésére,
- f) a közlekedési szolgáltató belső szabályozásainak a közszolgáltatási szerződéssel fennálló összhangjára, továbbá
- g) a közlekedési szolgáltató a közszolgáltatási szerződéssel összefüggő pénzügyi gazdálkodására.

(4) Az ellátásért felelős a közszolgáltatási szerződésben rögzített személyszállítási közszolgáltatások mennyiségi és minőségi előírásai betartásának folyamatos nyomon követése érdekében a közszolgáltatási szerződésben a (3) bekezdés a)–c) pontjában foglaltak teljesülésére vonatkozó szolgáltatási szint mérési rendszert határoz meg és működtet.

(5) Az ellátásért felelős a közszolgáltatások ellentételezésére fordított közforrások felhasználásának ellenőrzése érdekében a közszolgáltatási szerződésben a (3) bekezdés d)–g)

pontjára kiterjedő pénzügyi és gazdálkodási jellegű ellenőrzési rendszert határoz meg és működtet.

(6) Az ellátásért felelős a közszolgáltatási szerződésben foglaltak teljesítésének biztosítékeként a közszolgáltatási szerződésben kötbér kikötésére, valamint a hibás teljesítéshez kapcsolódó egyéb pénzügyi természetű szankció rögzítésére köteles.

(7) A közlekedési szolgáltató – illetve abban az esetben, ha a bevételeket a közlekedésszervező szedi be, a közlekedésszervező – olyan elektronikus alapú jegy és bérlet ellenőrzési rendszert alakít ki és működtet, amely lehetővé teszi az ellenőrzött jegyek és bérletek számának járat és vonali, valamint indulási- és érkezési állomás szerinti kimutatását.

HARMADIK RÉSZ

A SZEMÉLYSZÁLLÍTÁSI KÖZSZOLGÁLTATÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ EGYÉB RENDELKEZÉSEK ÉS AZ ENGEDÉLYKÖTELES MENETREND SZERINTI SZEMÉLYSZÁLLÍTÁSI SZOLGÁLTATÁSRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

V. Fejezet

A személyszállítási közszolgáltatásokhoz kapcsolódó egyéb rendelkezések

25. Munkáltatói költségtérítés

36. § (1) A munkáltató köteles megtéríteni a munkavállaló részére az országos, regionális, elővárosi vagy helyi személyszállítási közszolgáltatás, illetve a komp- és rév, továbbá menetrend szerinti vízi személyszállítási közszolgáltatás igénybevételével történő munkába járását szolgáló teljes árú, valamint az üzletpolitikai kedvezménnyel csökkentett árú bérlet vagy menetjegy árának, valamint a hétfélig hazautazást szolgáló teljes árú, valamint az üzletpolitikai kedvezménnyel csökkentett árú menetjegy árának legalább 86 %-át.

(2) A munkáltatói költségtérítés hatálya kiterjed:

- a) a Munka Törvénykönyvéről szóló törvény (a továbbiakban: Mt.) és a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó munkáltatóra és munkavállalóra,
- b) a közszolgálati tisztségviselőkről szóló törvény, a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény, legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló törvény, az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló törvény, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló törvény, valamint a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó munkáltatóra és munkavállalóra.

(3) Jelen § értelmében munkába járásnak, illetve hétfélig hazautazásnak minősül:

- a) a közigazgatási határon kívülről, vagy kívülre a lakóhely vagy tartózkodási hely, valamint a munkavégzés helye között munkavégzési célból történő országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatás, illetve átutazás céljából helyi személyszállítási közszolgáltatás igénybevételével megvalósuló napi munkába járás és hazautazás, továbbá
- b) a közigazgatási határon belül, a lakóhely vagy tartózkodási hely, valamint a munkavégzés helye között munkavégzési célból történő napi munkába járás is,

- c) hétfévi hazautazás, ha a munkavállaló ideiglenesen munkavégzési célból munkahelyével azonos helységbe, illetőleg annak közelébe (napi munkába járással elérhető távolságra) költözik, onnan hetente egyszeri állandó lakóhelyére történő oda- és visszautazása.

26. Menetkedvezmények

37. § (1) Az országos, regionális vagy elővárosi vasúti személyszállítási közszolgáltatást végző, valamint az országos vasúti pályahálózatot működtető vasúti társaság munkavállalóját, nyugdíjasát és igényjogosult hozzátartozóikat, továbbá a vasúti dolgozók menetkedvezményeiről szóló jogszabályban meghatározott személyeket utazási kedvezmény illeti meg (a továbbiakban: menetkedvezmény). Az egyes vasúti társaságok munkavállalóit megillető menetkedvezmények kölcsönös elismerésére, elszámolásának módjára és megtérítésére az érintett vasúti társaságok megállapodása irányadó.

(2) A vasúti társaság, valamint a vasúti dolgozók menetkedvezményeiről szóló jogszabályban meghatározott kedvezményre jogosultak munkáltatója (e § alkalmazásában a továbbiakban: munkáltató) jogosult az (1) bekezdés szerinti menetkedvezményre jogosult (5) bekezdésben meghatározott adatait kezelni.

(3) A munkáltató a menetkedvezményre jogosult (5) bekezdésben meghatározott adatait az országos, regionális vagy elővárosi vasúti személyszállítási közszolgáltatást végző vasúti társaság részére továbbítja.

(4) A menetkedvezményt biztosító országos, regionális vagy elővárosi vasúti személyszállítási közszolgáltatást végző vasúti társaság jogosult az utazási kedvezményre jogosult munkavállaló, kormánytisztviselő, köztisztviselő, közalkalmazott, nyugdíjas, valamint ezek igényjogosult hozzátartozója (5) bekezdésben meghatározott adatainak a kezelésére.

(5) Az adatkezelés a következő adatokra terjed ki:

- a) a jogosult természetes személyazonosító adatai (családi és utónév, születési családi és utónév, születési hely és idő, anyja születési családi és utóneve),
- b) a jogosult lakhelye vagy tartózkodási helye, valamint levelezési címe,
- c) a munkaviszony, közszolgálati, közalkalmazotti jogviszony, szakmai gyakorlat kezdete, illetve vége, valamint
- d) nyugdíjas esetén a saját jogú, vagy hozzátartozói nyugellátás, valamint egyéb nyugdíjszerű társadalombiztosítási ellátás ténye és megállapításának kezdő időpontja, illetve megszűnésének időpontja.

(6) Az adatkezelésre e § alapján jogosult (e szakasz alkalmazásában a továbbiakban: menetkedvezményi adatkezelő) az (5) bekezdésben meghatározott adatokat az utazási kedvezmény biztosítása, a kedvezmény igénybevételére jogosító igazolvány kiállítása, az igazolványokról vezetett nyilvántartás vezetése érdekében kezeli. A menetkedvezményi adatkezelő az (5) bekezdésben meghatározott adatokat 3 évig tartja nyilván. A menetkedvezményi adatkezelő biztosítja az adatok védelmét vétklen vagy szándékos megsemmisítéssel, megsemmisüléssel, megváltoztatással, nyilvánosságra kerüléssel szemben, továbbá azt, hogy azokhoz jogosulatlan személy ne férjen hozzá.

(7) A menetkedvezményi adatkezelő a kezelt adatokat egyedi azonosításra alkalmatlan módon statisztikai célokra felhasználhatja, azokból statisztikai célra adatot szolgáltathat.

27. Iskolabuszokra és közösségi buszokra vonatkozó rendelkezések

38. § (1) Amennyiben az önkormányzat központi költségvetési, vagy uniós forrásból beszerzett és üzemeltetett – személyszállítási közszolgáltatás nyújtására alkalmas, e törvényben meghatározott – járművel rendelkezik, vagy azzal személyszállítási szolgáltatási tevékenységet folytat, köteles együttműködni az országos, regionális és elővárosi közlekedés ellátásért felelősével a szolgáltatások összehangolása és a személyszállítási közszolgáltatások hatékony biztosítása érdekében.

(2) Az iskolabuszsal és a közösségi busszal végzett személyszállításnak elsődlegesen a regionális, kivételes jelleggel az országos személyszállítási közszolgáltatások rendszerébe kell illeszkednie. E szolgáltatások közszolgáltatási menetrendbe történő beillesztésének módja az egységes egyeztetési eljárás keretében kerül kialakításra.

(3) Az országos, a regionális vagy az elővárosi menetrend szerinti szolgáltatásokba a (2) bekezdés szerint beillesztett iskolabuszsal vagy közösségi busszal végzett szolgáltatás az alapellátás mértékébe beszámítandó.

28. Még elégséges szolgáltatás a közforgalmú közlekedésben

39. § (1) A sztrájkról szóló 1989. évi VII. törvény (a továbbiakban: Sztrájk tv.) 4. § (2) bekezdésében meghatározott, még elégséges szolgáltatás mértéke a munkabeszüntetésben érintett időszakra vetítve vonalanként

- a) a helyi és elővárosi személyszállítási közszolgáltatások esetén a megrendelt személyszállítási szolgáltatás mennyiségének 66 %-a,
- b) az országos és a regionális személyszállítási közszolgáltatások esetén a megrendelt személyszállítási szolgáltatás mennyiségének 50 %-a.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott arányokat vonalankénti bontásban, járatonként számolva, tört szám esetén felfelé kerekítve kell meghatározni. A még elégséges szolgáltatás mértéke az (1) bekezdésben meghatározott mennyiséget a munkabeszüntetés szervezői és a munkáltató közös megállapodásával meghaladhatja.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott mértékeket a munkabeszüntetés első 24 órája tekintetében óránként, ezt követően napi bontásban kell érvényesíteni oly módon, hogy ha a munkabeszüntetés munkanapon 6:00-9:00, illetve 15:00-18:00 közötti időszakot is érint, az (1) bekezdésben meghatározott mértékeknek ezen időszakokra vetítve önállóan, óránkénti bontásban is teljesülniük kell.

(4) A sztrájjal érintett közlekedési szolgáltató az (1)–(3) bekezdésben foglaltaknak megfelelő és eleget tevő menetrend-tervezetet dolgoz ki és azt legkésőbb sztrájk megkezdésének időpontját két nappal megelőzően a lakosság egyidejű tájékoztatásával meghirdeti.

(5) Az (1) bekezdésben meghatározott mértékű szolgáltatás nyújtása csak abban az esetben tekinthető a még elégséges szolgáltatás teljesítésének, ha az a menetrendben előre meghirdetett útvonalon és időpontban megvalósul.

(6) Az országos, regionális és elővárosi közszolgáltatások esetében a még elégséges szolgáltatás mértéke egyetlen település tekintetében sem lehet kevesebb a 27. §-ban rögzített alapellátás szintjénél.

(7) Ha a munkabeszüntetésben résztvevők az (1)–(3) bekezdés szerinti szolgáltatás nyújtását akadályozzák vagy ellehetetlenítik, a közlekedési szolgáltató a munkabeszüntetés szervezőivel és résztvevőivel szemben kártérítési igénnyel élhet, továbbá jogosult a vele szemben harmadik fél által érvényesített kárigényeket rájuk továbbhárítani.

VI. Fejezet

Az engedélyköteles menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatásra vonatkozó szabályok

29. Menetrend szerinti közforgalmú nemzetközi személyszállítási szolgáltatás

40. § (1) A nemzetközi vasúti személyszállítási szolgáltatási tevékenység végzésére

- a) belföldön az erre jogosító működési engedéllyel rendelkező vasúti társaság,
- b) nemzetközi személyszállítás céljából más EGT-államban létrejött, a 95/18/EK irányelvvel összhangban kiállított működési engedéllyel rendelkező vállalkozó vasúti társaság,
- c) külföldön létrejött vállalkozó vasúti társaság nemzetközi szerződés rendelkezése vagy viszonyosság esetén

valamennyi nyílt hozzáférésű vasúti pályahálózaton jogosult.

(2) Határon átmenő vasúti személyszállítási szolgáltatási tevékenység végzésére az országos működési engedéllyel rendelkező vasúti társaság a vonatkozó nemzetközi szerződések rendelkezései szerint jogosult.

41. § (1) Az autóbusszal végzett nemzetközi személyszállítási szolgáltatás végzésére vonatkozó, a 10. § (4) bekezdésében meghatározott engedélyt – amennyiben az arra irányuló kérelmet Magyarországon nyújtották be – a közlekedési hatóság adja ki.

(2) Nem az Európai Unió tagállamába irányuló menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatás esetén a járatit engedélyt a közlekedési hatóság a nemzetközi szerződésekben foglaltaknak megfelelően adja ki.

30. Különcélú menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatás

42. § (1) Belföldi különcélú menetrend szerinti autóbuszjárat végzésére szóló járatit engedély abban az esetben adható ki, ha a járat üzemeltetése nem jár más közlekedési szolgáltató közszolgáltatási szerződésben foglalt jogainak sérelmével, továbbá működőképességének veszélyeztetésével.

(2) A Magyarország és az Európai Unió valamely tagállama közötti különcélú menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatásra jogosító járatit engedély kiadására a 10. §-ban

foglaltak vonatkoznak. Amennyiben nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik, nem az Európai Unió tagállamába irányuló különcélú menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatás nem végezhető.

(3) A helyi önkormányzat – a Főváros területén a Fővárosi önkormányzat – rendeletében e törvény keretei között a közigazgatási területén autóbusszal végzett különcélú menetrend szerinti szolgáltatatóra vonatkozó járáti engedély kiadását – ideértve a személyszállítási szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működését is – a (4) bekezdésben meghatározott feltételekhez kötheti.

(4) A helyi önkormányzat (3) bekezdés szerinti rendelete a helyi sajátosságok figyelembevételével az autóbusszal végzett különcélú menetrend szerinti szolgáltatónak az önkormányzat közigazgatási területén történő működésére vonatkozóan a környezet és a lakosság egészségének védelme, az utasforgalom biztonságos és magas színvonalon történő ellátása, a tevékenység szabályozott keretek közötti folytatásának biztosítása érdekében az autóbusszal díj ellenében végzett személyszállítási és saját számlás személyszállítási tevékenység végzésére vonatkozó jogszabályban meghatározott feltételek mellett az autóbusz környezetvédelmi besorolására, külső megjelenésére, műszaki felszereltségére, a település közútjain történő közlekedésére, a menetrend szerinti közszolgáltatás céljára kialakított megállóhelyek igénybevételére feltételeket állapíthat meg.

(5) A 10. § (3) bekezdés *b*) pontja szerinti járáti engedély kiadását a települési önkormányzat polgármestere, Fővárosban a főpolgármester abban az esetben is megtagadhatja vagy az általa kiadott engedélyt visszavonhatja, ha a szolgáltató a helyi önkormányzat rendeletében foglalt feltételeknek nem felel meg, vagy azokat nem tartja be. A helyi önkormányzat rendeletében előírt feltételek megtartását – ha a településen közlekedésszervező működik – a közlekedésszervező is ellenőrizheti.

31. Közforgalmú kötőtpályás közlekedést helyettesítő autóbuszjáratok

43. § (1) A közforgalmú kötőtpályás közlekedést helyettesítő autóbuszjárat üzemeltetésére szóló járáti engedélyt – amennyiben a járat üzemeltetése a két hónapot meghaladja –

- a)* helyi közforgalmú vasúti személyszállítási szolgáltatás helyettesítése esetén a települési önkormányzat polgármestere, Fővárosban a főpolgármester,
- b)* országos, regionális és elővárosi közforgalmú vasúti személyszállítási szolgáltatás helyettesítése esetén a miniszter

adja ki.

(2) Az engedély kiadása műszaki indok esetén nem tagadható meg, azonban a szolgáltatás csak olyan – a menetrendi időpontokra és a megállóhelyek igénybevételére vonatkozó – feltételekkel engedélyezhető, amely más közlekedési szolgáltató közszolgáltatási szerződésben rögzített jogait nem sérti és működőképességét nem veszélyezteti. A két hónapot meg nem haladó üzemidejű ilyen járatot a vasúti társaság saját hatáskörében üzemelteti.

(3) Országos közforgalmú vasúti személyszállítási szolgáltatást helyettesítő autóbuszjáratra, amennyiben annak engedélyezését a vasúti társaság saját gazdasági érdekeire tekintettel kéri, a járáti engedély csak az érintett települések önkormányzatával történt előzetes egyeztetés alapján, a (2) bekezdésben foglalt feltételekkel adható ki.

32. Kabotázs, a közszolgáltatás ellentételezése érdekében megállapítható pénzügyi ellentételezés

44. § (1) Az Európai Unió tagállamában bejegyzett közlekedési szolgáltató belföldön az 1073/2009/EK rendeletben meghatározott személyszállítási szolgáltatást az 1073/2009/EK rendeletben foglalt feltétekkel végezhet.

(2) Nem az Európai Unió tagállamában bejegyzett szolgáltató – amennyiben nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik – belföldi menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatást a miniszter által kiadott járáti engedéllyel végezhet.

45. § (1) Nemzetközi vasúti személyszállítási szolgáltatás nyújtása esetén a vasúti társaság jogosult az utasok fel- és leszállását a nemzetközi útvonalon lévő bármely állomáson biztosítani, beleértve az ugyanazon EGT-államban található állomásokat (kabetázs) is.

(2) Ha kabotázst is magában foglaló nemzetközi személyszállítási szolgáltatás nyújtása céljából egy hozzáférésre jogosult menetvonalat igényel, az igény benyújtását megelőzően legalább harminc nappal e szándékáról tájékoztatja az érintett pályahálózat-működtetőt és a vasúti igazgatási szervet. A tájékoztatás kiterjed a nyújtani tervezett szolgáltatás menetrendjére és az igénybe venni kívánt pályavasúti szolgáltatásokra, a szolgáltatás keretében biztosítandó ülőhelyek számára, a szolgáltatás díjára, valamint az utasok részére nyújtandó járulékos szolgáltatások körére.

(3) A különböző EGT-államokban található állomások közötti nemzetközi személyszállítási szolgáltatás céljának megvalósulása, valamint a hatályos vasúti személyszállítási közszolgáltatási szerződésekre gyakorolt lehetséges gazdasági hatása értékelésének elősegítése érdekében, a vasúti igazgatási szerv biztosítja a vasúti személyszállítási közszolgáltatási szerződésben meghatározott vasúti személyszállítást odaítélő bármely illetékes hatóság, valamint az egyéb, a közösségi vasutak fejlesztéséről szóló 1991. július 29-i 91/440/EGK tanácsi irányelv 10. cikk (3) bekezdése alapján a hozzáférés korlátozására jogosult bármely érdekelt illetékes hatóság és az ezen a nemzetközi személyszállítási szolgáltatási útvonalon vasúti személyszállítási közszolgáltatási szerződést teljesítő bármely vasúti társaság tájékoztatását a (2) bekezdésben meghatározott adattartalommal.

46. § (1) A 40. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti esetben az érintett nemzetközi személyszállítási szolgáltatást nyújtani szándékozó vasúti társaság azt követően jogosult a nyílt hozzáférésre, hogy a vasúti igazgatási szerv kérelemre indult eljárásban megállapította, hogy a nyújtani tervezett szolgáltatás fő célja a különböző EGT-államokban található állomások közötti személyszállítás.

(2) A vasúti igazgatási szerv az (1) bekezdés szerinti eljárásban a belföldi, vagy a nemzetközi személyszállítás alapján kiszámított forgalmi hányad és volumen, valamint a teljes viszonylat belföldre eső arányának figyelembevételével határoz.

(3) A vasúti igazgatási szerv bármely érdekelt vasúti társaság vagy a vasúti személyszállítási közszolgáltatási szerződés odaítéléséről döntő szerv kérelmére vagy hivatalból felülvizsgálja az (1)–(2) bekezdés szerinti határozatát, ha az eredeti döntés alapjául szolgáló körülmények megváltoztak.

47. § (1) A 40. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti esetben a miniszter a hazai vasúti közlekedési ágazat érdekeinek védelmében rendeletben korlátozhatja a nyílt hozzáférést a nemzetközi személyszállítási szolgáltatás részét képező olyan kiindulási és célállomás közötti

személyszállítási szolgáltatás esetén, amelyek egy vagy több vasúti személyszállítási közszolgáltatási szerződés tárgyát képezik.

(2) Ha az (1) bekezdés szerinti rendelet korlátozza az utasoknak a nemzetközi személyszállítási szolgáltatás útvonalán található bármely állomáson történő felvételét vagy leszállását – ideértve az ugyanazon EGT-államban található állomásokat is – a rendelet e rendelkezése csak abban az esetben alkalmazandó, ha a vasúti igazgatási szerv határozatában megállapítja, hogy a jog gyakorlása a vasúti társaság közszolgáltatási tevékenységében gazdasági hátrányt okozhat.

(3) A (2) bekezdés szerinti eljárást a vasúti igazgatási szerv

- a) a miniszter – továbbá a helyi vasúti személyszállítási közszolgáltatások esetén az önkormányzat képviselő-testületének – kezdeményezésére, vagy
- b) a vasúti pályahálózat működtetője vagy vasúti személyszállítási közszolgáltatási szerződést teljesítő vasúti társaság kérelmére

folytatja le.

(4) A vasúti igazgatási szerv a (2) bekezdés szerinti eljárásban a vasúti személyszállítási közszolgáltatási szerződés odaítéléséről döntő szervet vagy szerveket és a vasúti személyszállítási közszolgáltatást végző vasúti társaságot a megalapozott döntéshez szükséges információk átadására hívhatja fel. A vasúti igazgatási szerv – szükség esetén az érintett felekkel való konzultációt követően – az összes, az ügy szempontjából lényeges információ kézhezvételét követő 2 hónapon belül határoz. A vasúti igazgatási szerv a határozatában megállapítja a (2) bekezdésben meghatározott gazdasági hátrány elkerülése érdekében szükséges intézkedéseket, valamint azt az időtartamot, amelynek elteltét követően a határozat felülvizsgálatát

- a) a vasúti személyszállítási közszolgáltatási szerződést odaítélő szerv,
- b) a pályahálózat-működtető,
- c) a vasúti személyszállítási közszolgáltatási szerződést teljesítő vasúti társaság, vagy
- d) az érintett nemzetközi vasúti személyszállítási szolgáltatást nyújtani szándékozó vasúti társaság

leghamarabb kérelmezheti, kezdeményezheti.

(5) A vasúti igazgatási szerv a vasúti személyszállítási közszolgáltatási szerződés gazdasági egyensúlya veszélyeztetettségének vizsgálatakor figyelembe veszi:

- a) a nyújtani tervezett új szolgáltatás megjelenésének hatását a vasúti személyszállítási közszolgáltatási szerződésben szereplő bármely szolgáltatás nyereségességére, ideértve a vasúti személyszállítási közszolgáltatási szerződést odaítélő szervnél felmerülő nettó költségre gyakorolt közvetett hatást is,
- b) az érintett viszonylaton az utasok részéről jelentkező igényt a vasúti személyszállítási szolgáltatások iránt,
- c) a megállók helyét és számát a határ mindkét oldalán, valamint
- d) a nyújtani tervezett új szolgáltatás menetrendjét.

48. § (1) A vasúti igazgatási szerv a vasúti személyszállítási közszolgáltatási szerződésben rögzített kötelezettségek ellentételezésének biztosítása érdekében pénzügyi ellentételezési kötelezettséget állapíthat meg olyan vasúti társaságok terhére, amelyek nem közszolgáltatásnak minősülő vasúti személyszállítási szolgáltatást nyújtanak két olyan

meghatározott belföldi állomás között, amely szakaszra más vasúti társaság hatályos vasúti személyszállítási közszolgáltatási szerződéssel rendelkezik. A pénzügyi ellentételezést a vasúti társaság az ellátásért felelős részére teljesíti.

(2) Az (1) bekezdés esetében az adott állomások között nem közszolgáltatásnak minősülő vasúti személyszállítási szolgáltatást végző vasúti társaságok függetlenül attól, hogy belföldi vagy nemzetközi vasúti személyszállítási szolgáltatást végeznek, azonos mértékű pénzügyi ellentételezést kötelesek fizetni. A pénzügyi ellentételezésből befolyó és ellentételezésként kifizetett összeg nem haladhatja meg az érintett közszolgáltatási kötelezettségek során felmerült költségek egészének vagy egy részének fedezéséhez szükséges mértéket, figyelembe véve a vonatkozó bevételeket és az említett kötelezettségek teljesítéséből származó ágazatban elérhető ésszerű nyereséget is.

(3) Az e § szerinti pénzügyi ellentételezés megállapításakor tiszteletben kell tartani a méltányosság, az átláthatóság, az egyenlő elbánás és az arányosság elvét. Az arányosság elvét különösen figyelembe kell venni a szolgáltatásért az utasok által fizetett díjak alapján számolt átlagos ellenérték és a pénzügyi ellentételezés mértéke közötti eltérés vizsgálatakor.

(4) Az e § alapján kivetett pénzügyi ellentételezés mértéke nem veszélyeztetheti annak a vasúti személyszállítási szolgáltatásnak a gazdasági életképességét, amelyre azt kivetették.

(5) A miniszter az e § alkalmazásával összefüggésben keletkezett információkat megőrzi, annak biztosítása érdekében, hogy a pénzügyi ellentételezés eredete és azok felhasználása nyomon követhetővé váljon, és az Európai Bizottság rendelkezésére bocsátja.

NEGYEDIK RÉSZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

33. Felhatalmazó rendelkezések

49. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy

- a)* a közszolgáltatási utazási kedvezmények mértékének és igénybevételének szabályait,
- b)* a szociálpolitikai menetdíj támogatás megállapításának és igénybevételének szabályait,
- c)* a vasúti személyszállításnak az 1371/2007/EK rendeletben nem szabályozott részletes feltételeit, az 1371/2007/EK rendeletben foglaltak alóli mentességeket, a személyszállítási üzletszabályzat tartalmára és jóváhagyására vonatkozó részletes szabályokat,
- d)* az autóbuszos személyszállítási szolgáltatásnak a 181/2011/EU rendeletben nem szabályozott részletes feltételeire, valamint a 181/2011/EU rendeletben foglaltak alóli mentességekre, a közúti személyszállítási üzletszabályzatra, továbbá annak jóváhagyására vonatkozó szabályokat,
- e)* az autóbusszal díj ellenében végzett személyszállítási és saját számlás személyszállítási tevékenység végzésére vonatkozó szabályokat,

- f) a közúti személyszállítási piacfelügyeleti eljárásra, valamint a piacfelügyeleti díjra, annak alkalmazására, számítására és megállapítására vonatkozó részletes szabályokat, továbbá a piacfelügyeleti bírság mértékére és alkalmazására vonatkozó szabályokat,
- g) a vasúti személyszállítási szolgáltatások területén a kötelező nem baleseti kárfedezet biztosításának részletes szabályait,
- h) a személygépkocsival díj ellenében végzett közúti személyszállítás részletes szabályait,
- i) a vízi személyszállítási szolgáltatás feltételeire, a víziközlekedési személyszállítási üzletszabályzatra, továbbá annak jóváhagyására vonatkozó szabályokat,
- j) a törvény 5. § (1) bekezdés e) pontjában, a 7. § (2)-(4) bekezdésében, valamint a 32. § (1) bekezdésének e)–g) pontjában, a (4) és (6) bekezdésében, valamint a 35. § (7) bekezdésében meghatározott adatok, adatbázisok és elektronikus adatkommunikációs technológiák egységességét és átjárhatóságát biztosító műszaki és technológiai előírásokat, a központi adatbázisok és az azokhoz kapcsolódó központi szolgáltatások kialakításával, működtetésével, fejlesztésével és finanszírozásával kapcsolatos feladatok ellátásának szabályait, továbbá a központi adatbázisok működtetésére és a központi koordinációs feladatok ellátását végző szervezet kijelölését, továbbá
- k) a személyszállítást igénybevevő utasok jogainak védelme érdekében a vasúti igazgatási szerv és a közlekedési hatóság által alkalmazható bírság mértékére, valamint megfizetésére vonatkozó részletes szabályokat

rendeletben állapítsa meg.

(2) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy

- a) a vasúti személyszállítási szolgáltatások végzésének és engedélyezésének részletes szabályait,
- b) a vasúti dolgozók menetkedvezményre jogosultságának és igénybevételének részletes szabályait,
- c) az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatásokra vonatkozó közforgalmú menetrend készítésére, az egységes egyeztetési eljárásra vonatkozó, valamint az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatások keretében nyújtandó alapellátás meghatározására vonatkozó részletes szabályokat,
- d) a vasúti pályahálózathoz való nyílt hozzáférésnek a 47. § (1) bekezdés szerinti korlátozására vonatkozó részletes szabályokat,
- e) a 48. §-ban meghatározott, a vasúti személyszállítási közszolgáltatási szerződésben meghatározott kötelezettségek pénzügyi ellentételezése fedezetének biztosítása érdekében a vasúti személyszállítási szolgáltatást nyújtó vasúti társaságokat terhelő pénzügyi ellentételezés megállapításának mérlegelési szempontjait az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben

rendeletben állapítsa meg.

(3) Felhatalmazást kap a helyi személyszállítási közszolgáltatást működtető helyi önkormányzat képviselő-testülete, társulás esetében a társulási megállapodásban meghatározott, ennek hiányában a társulás székhelye szerinti helyi önkormányzat képviselő testülete, a Főváros esetében a Fővárosi Önkormányzat közgyűlése

- a) a közlekedésszervező kijelölésére, valamint a közlekedésszervező által a helyi személyszállítást végző közlekedési szolgáltató számára adható rendelkezései kereteire,
- b) a személytaxi és a személygépkocsival végzett személyszállítási szolgáltatás folytatásának, a személyszállítási szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működésének – a Kormány rendeletében meghatározott feltételeken túli – műszaki, személyi és pénzügyi alkalmassági feltételeire, valamint a település területén lévő taxiállomások igénybevételének rendjére,
- c) a település közigazgatási határán belül működő, különcélú menetrend szerinti személyszállítást végző autóbusszokkal kapcsolatos környezetvédelmi besorolására, külső megjelenésére, műszaki felszereltségére, valamint a település közútjain történő közlekedésre és a személyszállítási közszolgáltatások céljára kialakított autóbussz megállóhelyek igénybevételére vonatkozó feltételek szabályozására

vonatkozó önkormányzati rendelet kiadására.

(4) Felhatalmazást kap a Főváros és a helyi személyszállítási közszolgáltatást működtető megyei jogú városok képviselő-testülete a helyi személyszállítási közszolgáltatási szolgáltatások esetében alkalmazott alapellátás szintjének rendeletben történő megállapítására.

34. Hatálybalépés

50. § (1) Ez a törvény – a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel – 2012. július 1-jén lép hatályba.

(2) E törvény 15–16.§-a, a 32. § (1) bekezdés *g*) és *h*) pontja, a 32. § (6) bekezdése, a 35. § (7) bekezdése, a 38.§-a, valamint 53.§ (6) bekezdése 2013. január 1-jén lép hatályba.

(3) E törvény 1. § (6) bekezdése 2013. március 1-jén lép hatályba.

35. Átmeneti rendelkezések

51. § (1) A vasúti társaságok által megkötött, az utazási kedvezményekre vonatkozó megállapodásai alapján a jelen törvény hatálybalépése előtt megszerzett kedvezmények a kedvezményezetteket e törvény hatálybalépése után is megilletik. A jogosultat a megszerzett kedvezmények a nyugdíjba vonulását követően is megilletik.

(2) A belső szolgáltató a helyi közlekedés ellátásáért felelős illetékességi területén kívül a helyi járással közigazgatási határon kívül végzett személyszállítást, valamint más önkormányzatok területén végzett személyszállítást a személyszállítási közszolgáltatási szerződés belső szolgáltatóként történt közvetlen odaítélését követő 1 évig tarthatja fenn.

(3) A 2009. december 3-át megelőzően megkötött személyszállítási közszolgáltatási szerződések az azokban rögzített határidő leteltéig hatályban maradnak azzal, hogy módosításuk során az 1370/2007/EK rendelet rendelkezéseit figyelembe kell venni.

(4) Az egyenlő esélyű hozzáférés feltételeit a közforgalmú menetrend alapján végzett személyszállításban részt vevő járműveken, továbbá a pályaudvarokon, az állomás és a megállóhely személyforgalom lebonyolítására és kiszolgálására szolgáló részében fokozatosan, de legkésőbb 2013. január 1-jéig meg kell teremteni.

(5) A törvény hatálya alá tartozó, a törvény hatályba lépését megelőzően kiadott hatósági engedélyek érvényességét, valamint a már folyamatban lévő hatósági engedélyezési eljárásokat a törvény hatálybalépése nem érinti.

(6) A 38. § (2) bekezdésében meghatározott kötelezettség csak az e törvény hatályba lépése után beszerzett járművekre vonatkozik.

36. Az Európai Unió jogának való megfelelés

52. § (1) Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

- a) a Tanács 91/440/EK irányelve (1991. július 29.) a közösségi vasutak fejlesztéséről;
- b) az Európai Parlament és a Tanács 2007/58/EK irányelve (2007. október 23.) a közösségi vasutak fejlesztéséről szóló 91/440/EGK tanácsi irányelv, valamint a vasúti infrastruktúra-kapacitás elosztásáról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról szóló 2001/14/EK irányelv módosításáról;
- c) az Európai Parlament és a Tanács 2009/33/EK irányelve (2009. április 23.) a tiszta és energiahatékony közúti járművek használatának előmozdításáról, 5. cikk (1) bekezdés.

(2) Ez a törvény a következő rendeletek végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg:

- a) az Európai Parlament és a Tanács 1370/2007/EK rendelete (2007. október 23.) a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről;
- b) az Európai Parlament és a Tanács 1371/2007/EK rendelete (2007. október 23.) a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről,
- c) a 49. § (1) bekezdés d) pontja alapján kiadott jogszabállyal együttesen az Európai Parlament és a Tanács 181/2011/EU rendelete az autóbusszal közlekedő utasok jogairól és a 2006/2004/EK rendelet módosításáról, valamint
- d) az autóbusszal díj ellenében végzett személyszállítási és saját számlás személyszállítási tevékenységről szóló jogszabállyal együttesen az Európai Parlament és a Tanács 1073/2009/EK rendelete az autóbusszal végzett személyszállítás való hozzáférés közös szabályairól és az 561/2006/EK rendelet módosításáról.

37. Módosító rendelkezések

53. § (1) A Vtv. 1. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Magyarországon bejegyzett vasúti társaság által a Magyarország területén kívül végzett, vasúti árutovábbításra és vontatási szolgáltatásra a törvény rendelkezéseit annyiban kell alkalmazni, amennyiben törvény vagy nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik.”

(2) A Vtv. 2. § (2) bekezdés 4–6. pontja helybe a következő rendelkezés lép:

(Vasúti tevékenységek, szolgáltatások:)

„4. *vasúti személyszállítás*: a személyszállítási szolgáltatásokról szóló törvény szerinti vasúti személyszállítási szolgáltatás;

5. *belföldi vasúti személyszállítás*: a személyszállítási szolgáltatásokról szóló törvény szerinti belföldi vasúti személyszállítási szolgáltatás;

6. *határon átmenő vasúti személyszállítás*: a személyszállítási szolgáltatásokról szóló törvény szerinti határon átmenő vasúti személyszállítási szolgáltatás;”

(3) A Vtv. 2. § (2) bekezdés 19. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Vasúti tevékenységek, szolgáltatások:)

„19. *nemzetközi személyszállítási szolgáltatás*: a személyszállítási szolgáltatásokról szóló törvény szerinti nemzetközi vasúti személyszállítási szolgáltatás;”

(4) A Vtv. 73.§ (1) bekezdés *o*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A vasúti igazgatási szerv feladat- és hatáskörébe tartozik:)

„*o*) a személyszállítási szolgáltatásokról szóló törvényben meghatározottak szerint a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok panaszainak kezelése;”

54. § A Vkt. 3. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Személyforgalomban menetrend szerinti helyi közszolgáltatást végző hajózási engedélyes kiválasztására, a közszolgáltatásból eredő jogokat, kötelezettségeket, valamint a közszolgáltatás bevételekkel nem fedezett indokolt költségeihez nyújtott önkormányzati működési támogatásra vonatkozó közszolgáltatási szerződésre a személyszállítási szolgáltatásokról szóló törvényt kell megfelelően alkalmazni.”

55. § E törvény 27. § (2) bekezdés *a*) pontjában a „gyakorlatban kialakult vonzasközpont” szövegrész helyébe „a járásközpont vagy gyakorlatban kialakult vonzasközpont” szövegrész lép.

38. Hatályon kívül helyező rendelkezések

56. § (1) Hatályát veszti:

- a*) az autóbusszal végzett menetrend szerinti személyszállításról szóló 2004. évi XXXIII. törvény,
- b*) a fogyasztói árkiegészítésről szóló 2003. évi LXXXVII. törvény,
- c*) a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 4. §-a, 8 § (1) bekezdés *d*) pontja, 19. § (2)–(3) bekezdése, 19/A. §-a, valamint 48. § (5a) pontja.

(2) Hatályát veszti a Vtv. 1. § (1) bekezdés *c*) pontja, az 1. § (3)–(4) bekezdése; 2. § (2) bekezdés 18. és 21. pontja, a 2. § (5) bekezdés 3., 13., 17–18. és 20. pontja; 3. § (1) *a*) pontjában a „vasúti személyszállítási közszolgáltatások fejlesztése,” szövegrész, 3. § (2) *h*, *j*–*l*. pontja, továbbá 3. § (3)–(4) bekezdése; 3/A–3/B. §-a; 5. § (1) bekezdés *b*) pontjában a „, valamint a helyi vasúti személyszállítási közszolgáltatás” szövegrész, az 5. § (1) bekezdés *d*–*f*) pontja, az 5. § (3)–(4) bekezdése; 11. § (2) bekezdésében a „személyszállítási és” szövegrész; 5/A–5/B. §-a; 12. § (1) bekezdése; 15. § (3) bekezdése; 17. §-a, a 19. §-t megelőző „SZEMÉLYSZÁLLÍTÁSI SZOLGÁLTATÁS” alcím, 19–21/C. §-a; 27. §-t megelőző „A VASÚTI SZEMÉLYSZÁLLÍTÁSI KÖZSZOLGÁLTATÁSI SZERZŐDÉS ÉS A KÖZSZOLGÁLTATÁS ELLENTÉTELEZÉSE ÉRDEKÉBEN MEGÁLLAPÍTHATÓ KÁRTALANÍTÁS” alcím, a 27–27/F. §-a; a 27/G. §-t megelőző „A

SZEMÉLYSZÁLLÍTÁSI KÖZSZOLGÁLTATÁS DÍJAI, JEGY- ÉS BÉRLETRENDSZERREL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK” alcím, a 27/G–27/H. §-a; 53/A–53/C. §-a; 68. § (2) bekezdése; 68/H. §-a; a 68/I. §-t megelőző „MÉG ELÉGSÉGES SZOLGÁLTATÁS A VASÚTI KÖZFORGALMÚ KÖZLEKEDÉSBEN” alcím, a 68/I. §; a 79/A.§-t megelőző, „**A vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogainak védelme**” alcím, a 79/A–79/B.§-a, 87. § (3) és (10)-(12) bekezdése; 88. § (1) bekezdés *c*) pontjában a ”valamint a 79/A.§ (3) bekezdésének *c*) pontjában meghatározott bírság mértékére” szövegrész, valamint *h*) és *p*) pontja; 88. § (2) bekezdés 16., 25. és 27. pontja, valamint 29–30. pontja.

57. § Nem lép hatályba az egyes törvények Alaptörvénnyel összefüggő módosításáról szóló 2011. évi CCI. törvény 256.§ (8)–(9) bekezdése és a 285.§ (10)–(11) bekezdése.

INDOKOLÁS

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A motorizációs folyamatok és az egyéni közlekedés gyors növekedése az EU egészét tekintve problémát jelent, mivel ez jelentős externális költségeket ró a társadalomra, veszélyt jelent a közlekedésbiztonságra és a környezetre. Különösen igaz ez a megállapítás a városi és agglomerációs térségekre, ahol magas a forgalomsűrűség. E folyamatok ellensúlyozása érdekében a közösségi közlekedés – illetve azon belül is a környezetbarát közlekedési módok – jelenlegi, európai uniós átlaghoz képest kedvező arányának, illetve a részesedés mértékének megtartása, illetve csökkenésének minimalizálása szükséges. Csak így érhető el, hogy a hazai személyközlekedési rendszer tekintetében érvényesüljön a hosszú távú fenntarthatóság elve.

A személyszállítás működtetése – hasonlóan más közszolgáltatásokhoz – jelentős mértékű, különféle célú támogatásokkal valósítható meg, amely folyamatos finanszírozási igényt jelent. A személyszállítási szolgáltatások egyik legnagyobb gyengesége ma részben a megfelelő szintű szolgáltatásokhoz szükséges közforrások és fizetőképes kereslet közötti szakadékban, részben a közforrások felhasználásának alacsony hatékonyságában mutatkozik meg. A továbblépéshez szükséges az összehangolást biztosító szabályozási rendszer, illetve a még meghatározó arányban állami és önkormányzati tulajdonban lévő személyszállítási szolgáltatásokat végző közlekedési társaságokra vonatkozó állami vagyongazdálkodás megújítása, mivel számos esetben ennek nem megfelelő volta gördít akadályokat a személyszállítási rendszer fejlesztése és működtetése elé. A személyszállítás stratégiai céljainak megvalósításához elengedhetetlen a célirányos finanszírozási eszközök kiválasztása és alkalmazása, kiegészítve a közösségi közlekedést támogató szabályozással.

Az új szabályozás biztosítja, hogy az Európai Unió szabályrendszerének keretei között a nemzeti sajátosságoknak és lehetőségeknek legnagyobb mértékben megfelelő szabályozási, szervezeti, működési és finanszírozási modell kerüljön kialakításra.

Az új személyszállítási törvény megteremti annak szabályozási kereteit, hogy a személyszállítási szolgáltatások teljesítése során a közforrások hatékony hasznosulása, valamint a társadalom és a gazdaság által generált, reális mobilitási igények a lehetőségek szerinti legjobb kiszolgálása egyszerre érvényesüljön.

1. Szabályozási egységesítés

A személyszállításra vonatkozó egységes törvény jogpolitikai célja, hogy a személyszállítási szolgáltatásokra vonatkozó, eddig külön jogszabályokban szabályozott állami normarendszert egységes elvek mentén, egységes jogszabályba foglalva egy homogén, konzisztens és kiszámítható szabályozási környezetet biztosítson a személyszállítási szolgáltatásokban érintett szereplők számára.

Az Európai Unió tagállamok közötti interregionális együttműködésekre vonatkozó törekvéseivel összhangban a törvény külön nevesíti, hogy nemzetpolitikai és társadalompolitikai céloktól vezérelve közlekedési közszolgáltatások létesíthetők a határon túlnyúló kapcsolatok keretében.

2. Szervezeti racionalizálás

A törvény a személyszállítási szolgáltatások szervezeti és működési kereteire vonatkozó szabályozást úgy módosítja, hogy az biztosítsa a közlekedési közszolgáltatások szervezésével kapcsolatos egységes intézményi és vagyionkezelési modell kialakítását, ezzel a személyszállítási szolgáltatásokat végző közlekedési szolgáltatókra vonatkozó állami vagyionpolitikai törekvések megvalósítását. E tekintetben a törvény különös figyelmet fordít a Főváros közlekedésszervezési lehetőségeinek jogszabályi megalapozására, a Budapesti Közlekedési Központ hatékony működésének jogszabályi támogatására.

A törvény szabályozási keretei az állami és önkormányzati tulajdonú közlekedési szolgáltatók egységes vagyionkezelése mellett továbbra is fenntartja a kis- és középvállalkozások részvételének lehetőségét, illetve igazodik az EU által az egyes személyszállítási alágazatokra előírt piaci modellhez.

3. A működés, az eszközfelhasználás és a menetrendek összehangolása

A törvény rögzíti a menetrendek egységes eljárás mentén történő előkészítésének, összehangolásának, valamint a közlekedési szolgáltatók együttműködésére vonatkozó kötelezettségeket. E kötelezettségek körében kitér az eddig különböző közforrásokból vásárolt személyszállító eszközök (közösségi buszok, iskolabuszok) koordinálatlan működésének összehangolására is.

Több évtizedes elmaradást pótolva a törvény rögzíti az alapellátás minőségi, mennyiségi és funkcionális paramétereit, valamint a közszolgáltatások nyújtásának mennyiségi és minőségi meghatározására, illetve ellenőrzésére vonatkozó szabályokat.

A törvény a közlekedési közszolgáltatások összehangolásának módszertani szabályai mellett rögzíti az alágazatok közötti együttműködés szabályát, ennek keretében – ahol ez a rendelkező infrastruktúrára tekintettel lehetséges – a kötőpályás közlekedés elsőbbségét írva elő.

4. Fejlesztések összehangolása

A törvény előírja, hogy személyszállítási közszolgáltatásokat érintő, közforrásból finanszírozott fejlesztések kizárólag a Kormány által jóváhagyott, országosan egységes fejlesztési koncepció mentén valósíthatók meg, biztosítva ezzel a szigetszerű fejlesztések kizárását és a Kormány által jóváhagyott közlekedéspolitikai elvekkel összhangban álló egységes beruházási politika érvényesülését.

Ennek kiemelt jelentősége van a járműflották típusegységességéhez kapcsolódó költségmegtakarítások, valamint a személyszállításhoz kapcsolódó közlekedési, energetikai és informatikai jellegű hálózatok átjárhatósága és kompatibilitása szempontjából. A járműbeszerzések terén így jelentősen megnő az esélye a nagyobb sorozatban történő gyártás/összeszerelés hazai kapacitásának kiaknázásának, fejlesztésének.

5. Egységes, hosszú távra kiszámítható finanszírozás, a korrupció visszaszorítása

A többszoros, de egységes elvek mentén működő, új finanszírozási rendszer alkalmas arra, hogy átlátható módon elkülönítésre kerüljenek a lakosság részére szociálpolitikai céllal nyújtott utazási kedvezményekre, valamint a személyszállítás infrastruktúra működtetésére, illetve a személyszállítási szolgáltatások ellentételezésére fordított források. Az új gazdasági

szabályozás törvényi szinten rögzíti azokat a feltételeket, amelyek a közforrások hatékony felhasználására, valamint azok ellenőrzésére vonatkoznak.

A személyszállítási szolgáltatások – mint valamennyi jelentős beruházási igényű szolgáltatás – jelentős, de hosszútávon kiszámítható – a helyi és a helyközi közlekedésben összesen éves szinten közel 350-400 Mrd. forintos – finanszírozási igényt és kötelezettséget jelent az államháztartás számára. Az új finanszírozási szabályokkal az államháztartási finanszírozási keretek e finanszírozási szinten történő középtávú előzetes rögzítésével előre tervezhetővé válik mind a szolgáltatók, mind az államháztartás számára a közösségi közlekedés finanszírozási igénye, determinálva ezzel a fejlesztési lehetőségeket, csökkentve a szolgáltatók likviditási egyensúlyának pénzpiacokról történő finanszírozásával kapcsolatos tranzakciós költségeket.

A törvény – az eddigi szabályozás hiányosságát pótolva – új megközelítésben foglalkozik a helyi személyszállítási közszolgáltatások finanszírozásával. A törvény olyan új finanszírozási modellt rögzít, amely a Fővárosi Önkormányzat gazdálkodási egyensúlyának veszélyeztetése nélkül arányosabbá teszi a megyei jogú városok és az egyéb vidéki települések helyi közlekedésének támogatását.

Kifejezetten a bliccelés, a jegyértékesítéssel kapcsolatos korrupció és közvagyon rongálásának visszaszorítását célozza a jegyvizsgálati rendszerekre vonatkozó egységes ellenőrzési rendszerek törvényi szintű definiálása, továbbá az adatkezelési, közrend- és vagyonvédelmi, valamint megfigyelési szabályok szigorítása.

6. Versenyképesség növelése

A menetrendek összehangolásán és a minőségi szolgáltatásokon túl a versenyképesség további kulcsa, hogy az utasok számára elfogadható árú egységes szolgáltatási környezet jelenjen meg, illetve a kontraproduktív támogatási módok szűnjenek meg.

A közlekedési közszolgáltatás árképzése terén olyan – az egyéni közlekedés költségeihez viszonyított – árképzési elveket rögzít a törvény, amelyek jelentősen növelik a közösségi közlekedés versenyképességét.

A törvény kötelezően előírja, hogy a legnagyobb mobilitási igényt jelentő területeken, azaz Budapest és a megyei jogú városok, valamint elővárosuk tekintetében egységes ár-, jegy- és bérletrendszer kerüljön kialakításra.

A személyszállítási közszolgáltatásokhoz történő hozzáférés kulcsa az utasok egységes tájékoztatása, informálása az igénybe vehető szolgáltatásokról, az egységes ár- és áralkalmazási feltételrendszer, amelynek feltételei immáron törvényi szinten kerülnek szabályozásra.

A munkavállalói jogérvényesítés valamint a gazdasági és társadalmi mobilitáshoz kapcsolódó alkotmányos alapjogok kölcsönös érvényesülésének és kiegyensúlyozásának előmozdítására a törvény rögzíti a közlekedési személyszállítási közszolgáltatások tekintetében sztrájk esetére alkalmazandó még elégséges szolgáltatás legalacsonyabb szintjét, valamint a munkavállalói érdekképviselők és a munkáltató közötti előzetes megállapodás elmaradása esetén követendő eljárásrendet.

A munkabajárás költségtérítésének törvényi szintű újradefiniálása a közösségi közlekedést igénybe vevő fizetőképes kereslet megerősítését szolgálja (pl. egyéni közlekedésre vonatkozó támogatások korlátozása).

7. Szociálpolitika és közlekedéspolitikai

A törvény közvetlenül nem érinti a szociálpolitikai alapon biztosított utazási kedvezményeket, illetve a vasúti dolgozók utazási kedvezményeit, azonban a szabályozás jellegéből adódóan a jövőre nézve adott a mozgástér a kedvezmények rendszerének korszerűsítésére.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

az 1. §-hoz

A törvény hatálya kiterjed a Magyarország területén végzett belföldi és nemzetközi közúti és vasúti személyszállítási szolgáltatásokra, ide értve a saját számlás személyszállítást is, valamint az azokkal összefüggő jogokra és kötelezettségekre. Az út és hídpótló szerepe miatt a törvény hatálya kiterjed a komp- és révközlekedés keretében végzett személyszállítási közszolgáltatásokra, valamint – nemzetközi példákra tekintettel az elővárosi és helyi közlekedésben kialakítható funkciói miatt – a helyi vagy az elővárosi közlekedési rendszerben integráltan működő menetrend szerinti vízi közlekedésre is.

A törvény nevesítetten foglalkozik az iskolabussszal, vagy közösségi busszal végzett személyszállítási szolgáltatásokkal, mint a személyszállítási közszolgáltatások rendszerébe integrálható szolgáltatásokkal.

A törvény hatálya nem terjed ki az idegenforgalmi szolgáltatás részeként végzett vízi személyszállítási szolgáltatásra, függetlenül annak menetrend szerinti jellegétől, mivel e szolgáltatások túlnyomó többségükben nem személyszállítási, hanem idegenforgalmi, vagy egyéb piaci célú szolgáltatásokat foglalnak magukba.

A törvény hatálya nem terjed ki továbbá a különleges szállítási igénnyel rendelkező utascsoportok részére biztosított, nem közforgalmú személyszállítási szolgáltatásokra (betegszállítás, szállító szolgálatok), mivel ezek a szolgáltatások első sorban az egészségügyi és szociális szolgáltatások körébe tartoznak.

a 2. §-hoz

Az értelmező rendelkezések a hazai és európai uniós jogi és szakmai fogalomalkalmazással összhangban alakítja ki a törvény terminológiai rendszerét.

a 3. §-hoz

A személyszállítási szolgáltatások működtetéséhez szükséges infrastruktúrák (megállóhelyek, állomások, értékesítési pontok stb.), eszközök (pl. utastájékoztató), valamint a kapcsolódó szolgáltatások hatékonyabb és egységes működtetése, valamint a különböző szolgáltatók egyenlő elvek és arányos díjak mentén történő szabad hozzáférése érdekében a törvény együttműködési kötelezettséget ír elő e kapcsolódó infrastruktúrákat és szolgáltatásokat üzemeltető, illetve e személyszállítási szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások között. Az együttműködés részletes szabályait a törvény keretei között az érintett felek közötti szerződéses viszony szabályozza.

A közforgalmú személyszállítási szolgáltatások hatékony összehangolása és az egyenlő elbánás elvének érvényesülése érdekében biztosítani kell a szolgáltatások nyújtásához igénybevett infrastrukturális elemekhez való hozzáférés általános szabályait és az együttműködés gazdasági feltételeit.

a 4–5. §-hoz

A törvény a személyszállítási szolgáltatásokkal kapcsolatos feladatokat és hatásköröket a hatályos törvényi szabályozással összhangban rögzíti.

Ennek keretében az személyszállítással kapcsolatos közlekedéspolitikai, valamint működési és fejlesztéspolitikai célrendszer kialakítása és koncepciók elkészítése kormányzati feladatként kerül meghatározásra, míg a helyi személyszállítás működtetésével, fejlesztésével kapcsolatos közlekedéspolitikai feladatokat a települési (fővárosi) önkormányzatra telepíti.

Az elővárosi, regionális és az országos személyszállítási szolgáltatásokhoz kapcsolódó szabályozási, megrendelői és finanszírozási feladatok a jövőben is állami felelősségi körben maradnak, míg a helyi személyszállítási szolgáltatásokkal kapcsolatos feladatokat a települési önkormányzat képviselő-testületének önként választott, a Főváros esetében a Fővárosi Önkormányzat Közgyűlésének kötelező feladata marad.

Noha a törvény elhatárolja az állami és önkormányzati feladatokat, kötelezettségként határozza meg a helyi és országos, elővárosi, regionális szolgáltatások összehangolását, illetve lehetővé teszi az állam és az önkormányzatok (vagy társulásaik) együttműködését a helyi, regionális vagy elővárosi szolgáltatások közös működtetése tekintetében.

a 6. §-hoz

A személyszállítási közszolgáltatásokat érintő, közforrásból finanszírozott fejlesztések kizárólag a Kormány által jóváhagyott, országosan egységes fejlesztési koncepció mentén valósíthatók meg, biztosítva ezzel a szigetszerű fejlesztések kizárását és a Kormány által jóváhagyott közlekedéspolitikai elvekkel összhangban álló egységes beruházási politika érvényesülését.

Ennek kiemelt jelentősége van a járműflották típusegységességéhez kapcsolódó költségmegtakarítások, valamint a személyszállításhoz kapcsolódó közlekedési, energetikai és informatikai jellegű hálózatok átjárhatósága és kompatibilitása szempontjából. A járműbeszerzések terén így jelentősen megnő az esélye a nagyobb sorozatban történő gyártás/összeszerelés hazai kapacitásának kiaknázásának, fejlesztésének.

a 7. §-hoz

A § célja a közforgalmú személyszállítási szolgáltatások működésével kapcsolatban szükséges adat-megismerési és adatkezelési feladatok szabályozási kereteinek megteremtése.

Az (1) bekezdésben szereplő adatmegismerés célja, hogy a szerződéses viszonyban álló utas és közlekedési szolgáltató jogosulttá váljon a személyszállítási szerződés teljesítése érdekében a másik fél személyszállítási szolgáltatás teljesítéséhez szükséges adatának megismeréséhez. E megismerési körbe tartozik az utazási okmányok tartalmának megismerése, az utazási okmányok érvényességének ellenőrzése, illetve szerződésszegő magatartás esetén a szerződésszegő fél azonosíthatóságának biztosítása.

A (2)-(4) bekezdésben szereplő adatkezelési felhatalmazás célja, hogy megteremtse az elektronikus utazási okmányok, valamint az elektronikus jegy és bérletrendszer alkalmazásának törvényi szintű feltételeit. Az adatkezelés célja kettős, az elektronikus utazási okmánnyal rendelkező utas személyének azonosítása, valamint a közszolgáltatási utazási kedvezmény igénybevételével kapcsolatos jogosultságok rögzítése, illetve azonosíthatósága.

Az adatkezelés jellege nem általános, az adatkezelési jogosultság kizárólag a személyszállítási szerződés teljesítése érdekében szükséges adatokra terjed ki, célja kizárólag a személyszállítási szerződéshez kapcsolódó utazási jogosultság egyértelmű azonosítása, valamint az állam által finanszírozott kedvezményhez kötődő feltételek megléte.

A (2) bekezdésben szereplő adatkezelési hozzájárulás az utazási kedvezménnyel nem érintett utazások esetében adatkezelési hozzájárulással teszi lehetővé a perszonalizált elektronikus utazási okmány alkalmazását. Ez lehetővé teszi az utasok számára, hogy az elektronikus okmány elvesztése esetén – a bankkártyák esetében már kialakult gyakorlathoz hasonló módon – a kártya az utazási jogosultsággal együtt pótolhatóvá válik.

A (3) bekezdésben az utazási kedvezmény igénybevételével utazó személyek azonosíthatóságát és adatkezelését teszi lehetővé.

Az adatkör:

- személyazonosító adatok,
- a lakóhely/tartózkodási hely, amennyiben az a közszolgáltatási utazási kedvezmény teljesítéséhez szükséges (pl. lakóhely-tanintézet közötti kedvezmény esetén),
- a kedvezményre jogosító jogcím (az utazási kedvezményekről szóló jogszabály szerinti jogcím), valamint az azt alátámasztó okmány azonosítására vonatkozó adatok,
- meghatározott időre szóló kedvezményre jogosultság esetén a kedvezményre jogosultság időtartama.

A fenti adatok addig kerülhetnek a közlekedési szolgáltató által kezelésre, amíg azok a személyszállítási szerződés teljesítéséhez szükségesek.

Külön kezelendő a hosszabb utazási jogosultsággal rendelkező (féléves, éves bérlet), valamint azon személyek helyzete, akik kedvezményre jogosultsága jellegükből kifolyóan nem változnak (pl. 65 éven felüli személyek). E személyek esetében, ahol a személyszállítási közszolgáltatások hosszabb időtávú, folyamatos igénybevétele jellemző, indokolt, hogy az adatkezelés hosszabb távon valósuljon meg, lehetővé téve, hogy az utas az elektronikus közlekedési okmány teljes élettartama alatt folyamatosan igénybe vehesse annak szolgáltatásait.

Egyes szolgáltatások esetében (1371/2007/EK rendelet) a szolgáltatók kárfelelőssége három éven belül évül el, ezért azokban az esetekben, amikor az utazási jogosultság kizárólag elektronikus úton került rögzítésre, az adatok megőrzése a kárfelelősség fennállása ideig szükséges.

a 8. §-hoz

A közlekedési szolgáltatók a járművek épségének és az utasok életének, testi épségének, poggyászainak és értékeinek védelme érdekében kamerákkal kívánják megfigyelni a járművek belsejét, amely gyakorlat Európában már régen meghonosodott.

a 9. §-hoz

A vasúti közlekedést érintő engedélyezési kérdéseket a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény (a továbbiakban: Vtv), a vízi személyszállítási engedélyek kérdéskörét pedig a vízi közlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Vkt.) részletesen szabályozza. A közúti személyszállítási szolgáltatások tekintetében a közúti közlekedésről szóló törvény csak alacsonyabb szintű jogszabályok kiadására vonatkozó felhatalmazást tartalmaz, az engedélyezéssel kapcsolatos szabályok rendeleti szinten kerülnek szabályozásra. A szabályozás egységessége érdekében jelen törvény rögzíti a közúti személyszállítási szolgáltatással kapcsolatos tevékenység engedélyezésével kapcsolatos törvényi szinten rögzítendő szabályokat, míg a további részletes szabályok végrehajtása rendeleti szinten kerülnek rögzítésre.

a 10. §-hoz

A törvényjavaslat a jelenleg hatályos szabályokkal összhangban tartalmazza az autóbusszal végzett személyszállítási szolgáltatásokkal kapcsolatos tevékenységi engedélyezési szabályokat.

a 11. §-hoz

Saját számlás személyszállításnak minősül a személyek haszonszerzési cél nélkül, nem üzletszerűen és az üzemeltető által nem főtevékenységként végzett szállítása, amennyiben

- az a személyszállítást végző üzemeltető tulajdonában lévő, tartósan bérelt vagy lízingelt járművel történik, és
- a járművet a személyszállítást végző üzemeltető, annak tagja, a vele munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy vezeti.

A törvény a gazdasági jelentőségére tekintettel törvényi szintre emeli a saját számlás személyszállítás engedélyezésével kapcsolatos eddig alacsonyabb szintű jogszabályokban szereplő szabályozási elemeket.

a 12. §-hoz

A törvény a gazdasági jelentőségére, valamint a jogbiztonság követelményére tekintettel törvényi szintre emeli a személytaxi szolgáltatási, valamint a személygépkocsival végzett személyszállítási szolgáltatási tevékenység engedélyezésével kapcsolatos szabályokat, azzal, hogy az engedélyezés részletes feltételeit továbbra is szakmai végrehajtási jogszabály tartalmazza.

A szabályozás lehetőséget nyit az önkormányzatok számára, hogy az utazók irányában nyújtott szolgáltatási szint javítása, a szolgáltatások biztonságának javítása, valamint a

városi környezet védelme érdekében a Kormány által rendeleti szinten meghatározott feltételek mellett a járművek külső megjelenésével, környezetvédelmi besorolásával, valamint a személytaxi szolgáltatást közvetítő és szervező szolgáltatásokkal kapcsolatos műszaki, infokommunikációs és tőkeerő feltételeket tekintetében további követelményeket írjon elő.

a 13. §-hoz

A törvényjavaslat a gazdasági jelentőségére, valamint a jogbiztonság követelményére tekintettel törvényi szintre emeli a szerződéses személyszállítási szolgáltatás, valamint a különjáratú személyszállítási szolgáltatási tevékenység engedélyezésével kapcsolatos szabályokat, azzal, hogy az engedélyezés részletes feltételeit továbbra is szakmai végrehajtási jogszabály tartalmazza.

Szerződéses személyszállításnak minősül a szállítás megrendelője és a szállítást végző gazdálkodó szervezet között létrejött szerződés alapján végzett külön célú menetrend szerinti személyszállítás.

Különjáratú személyszállításnak minősül a személyszállítási szolgáltatás, ha a szállítás megrendelője vagy a szállítást végző gazdálkodó szervezet kezdeményezésére személyek előzetesen összeállított csoportjának szállítása olyan alkalmi jelleggel közlekedő járással történik, amely nem felel meg sem a menetrend szerinti személyszállítás, sem a külön célú menetrend szerinti személyszállítás ismérveinek.

a 14. §-hoz

A helyi és regionális közösségi közlekedési rendszerek tekintetében jelentős kihívást jelent az olyan, ritkán lakott, vagy a különleges településszerkezettel rendelkező szolgáltatási területek ellátása, amelyek a közösségi közlekedési forgalomra méretezett hagyományos eszközökkel nehezen megközelíthetőek, vagy amelyek fekvésük vagy utasforgalmuk miatt nem integrálhatóak közlekedési hálózatba. Úgyszintén e körbe tartozik a kisebb vagy különleges elhelyezkedésű települések különleges szállítási igényel rendelkező utazóközönsége (idős személyek, mozgáskorlátozott személyek stb.).

E területek és utascsoportok mobilitási lehetőségeinek javításával kapcsolatos kihívásra, az e célból indult egyéb társadalompolitikai intézkedések mellett a közösségi közlekedés az igényvezérelt közlekedési módok fejlesztésével adhat választ.

Az utas jelzésére induló, informatikai rendszerekkel támogatott, változó útvonalon és időpontokban közlekedő, kisebb befogadóképességű járművekkel működő közlekedési rendszerek hozzájárulhatnak az utazóközönség rugalmasabb és hatékonyabb kiszolgálásához, ennek feltételeit teremti meg a törvény az igényvezérelt személyszállítási szolgáltatások szabályozásának kialakításával.

a 15-16. §-hoz

A törvényjavaslat – analóg módon a vasúti piacfelügyelet szabályaira - megteremti a közúti személyszállítási szolgáltatások piacfelügyeletének jogi kereteit, valamint együttműködési

kötelezettséget ír elő a vasúti és közúti piacfelügyeletet végző szervezetek, valamint a hajózási hatóság között.

Hasonlóan a működési és tevékenységi engedélyek kérdéséhez a Vtv. átfogó jelleggel szabályozza a vasúti közlekedést érintő piacfelügyeleti kérdéseket, valamint a vasúti piacfelügyeletet végző vasúti igazgatási szerv működési szabályait, azonban a közúti személyszállítási szolgáltatások esetében nincs törvényi szinten rögzített piacfelügyeleti tevékenység.

A törvényjavaslat e szakterületen is kialakítja a piacfelügyeleti tevékenység finanszírozásának fedezetét biztosító piacfelügyeleti díj szabályozási kereteit is.

Jelezni szükséges, hogy a törvényjavaslat a jelenlegi intézményrendszer mentén rendezi a közlekedési szektor piacfelügyeleti kérdéseit, ugyanakkor mind a hazai piaci és gazdasági, mind az uniós szabályozási folyamatokra tekintettel legkésőbb középtávon a közösségi közlekedési szektor működését felügyelő egységes piacfelügyeleti szervezet kialakítása válik szükségessé. E piacfelügyeleti szerv kialakítása esetén a piacfelügyeleti tevékenységre vonatkozó szabályok ismételt áttekintése válik szükségessé.

a 17–18.§-hoz

A §-ok a vasúton és autóbuszon utazók jogainak védelmét szolgáló rendelkezéseket tartalmaznak, amelyek összefüggenek az 1371/2007/EK és a 181/2011/EU rendelet előírásaival és az azokban foglaltak hazai érvényesülését biztosítják más jogszabályokkal együtt.

a 19.§-hoz

A § a menetrend szerinti személyszállítás általános szabályrendszerét alakítja ki. Ennek keretében csak a vonatkozó jogszabályok alapján érvényes működési engedéllyel rendelkező közlekedési szolgáltató végezhet menetrend szerinti személyszállítási tevékenységet. A közlekedési szolgáltató a menetrend szerinti személyszállítással összefüggő, a vonatkozó jogszabályokkal összhangban álló általános szerződési (személyszállítási) feltételeit személyszállítási üzletszabályzat keretében köteles közzétenni.

A személyszállítási szolgáltatót a meghirdetett menetrend tekintetében működtetési (menetrend szerinti leközlekedtetés) és a járatok befogadó kapacitásáig szállítási (szerződéskötési) kötelezettség terheli.

a 20. §-hoz

A személyszállítási közszolgáltatások közös szabályai között rögzítésre kerül, hogy személyszállítási közszolgáltatás első sorban menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatás keretében látható el. Bizonyos esetekben (hétvégén, nem csúcsforgalmi, peremidős időszakban stb.) személyszállítási közszolgáltatás igényvezérelt (az igények előzetes rögzítésén alapuló) személyszállítási szolgáltatás keretében is ellátható. Közös szabályként jelenik meg a menetrend, illetve a közszolgáltatási menetrend készítésére vonatkozó

kötelezettség, valamint az egységes közszolgáltatási menetrend elkészítéséhez szükséges adatbiztosítással kapcsolatos részletes szabályok.

a 21-22. §-hoz

Mint az már az a 4–5. §-sal összefüggésben kifejtésre került, a törvényjavaslat az országos, elővárosi, regionális közlekedés ellátási felelőseként az állam képviselőjében eljáró közlekedésért felelős minisztert, míg a helyi közlekedés ellátási felelőseként a települési (fővárosi) önkormányzatot jelöli ki. A törvényjavaslat e §-okban lehetőséget biztosít arra, hogy az önkormányzat jogszabályban (önkormányzati rendelet) – a szükséges források és feltételek biztosítása mellett - az ellátásért felelősséggel összefüggő feladatok részleges vagy teljes körű teljesítésére közlekedésszervező szervezetet (közlekedésszervező) jelöljön ki. Amennyiben több önkormányzat a személyszállítási közszolgáltatások biztosítása tekintetében történő együttműködés keretében a közszolgáltatások megszervezését közös szervezet igénybevételével kívánják megoldani, abban az esetben a törvény lehetővé teszi a több ellátásért felelős irányítása alatt álló közlekedésszervező intézmény létrehozását. Az önkormányzat(ok) mindkét esetben szakmai felügyeletet gyakorolnak a közlekedésszervező szakmai tevékenysége felett, biztosítva ez által a működés ellenőrzését.

A közlekedésszervezőre delegált feladatok körét, a feladatok ellátásnak módját, valamint a feladat ellátásához szükséges források átadásának módját a kijelölő rendeletben, míg a további technikai jellegű részletszabályokat a feladat-ellátási szerződésben szükséges rögzíteni.

A közlekedésszervező a rá delegált feladatot nem delegálhatja más szervezetre, de a feladat ellátásába közreműködőket bevonhat.

a 23-24. §-hoz

A közlekedési szolgáltató kiválasztására vonatkozó szabályok tekintetében a törvényjavaslat az 1370/2007/EK rendelet vonatkozó szabályait követi. Ez alapján a helyi személyszállítási közszolgáltatásokat, valamint az országos, elővárosi és regionális autóbusszal végzett személyszállítási közszolgáltatásokat ellátó közlekedési szolgáltató kiválasztására nyilvános pályáztatás útján kerülhet sor. A pályáztatás, valamint a jogorvoslat részletes szabályait a törvény az 1370/2007/EK rendelettel összhangban szabályozza.

A pályáztatás alól kivétel a helyi személyszállítási közszolgáltatások esetében, amennyiben a közlekedési szolgáltató a települési (fővárosi) önkormányzat belső szolgáltatójaként látja el a tevékenységet, ez esetben azonban a szolgáltató tevékenysége nem terjeszkedhet túl a település közigazgatási határán.

További kivételeket képeznek a pályáztatás alól, (1) amennyiben a szolgáltatás csak egy vonalra vagy járatra korlátozódik, és nincs pénzügyi ellentételezés, (2) a de minimis alá eső szolgáltatások, valamint (3) legfeljebb 2 évig terjedő időszakra a közszolgáltatás ellátásának megszakadását (vis maior) megakadályozandó célból közvetlen szerződés odaitélással megítélt szolgáltatás.

Az országos, regionális és elővárosi vasúti szolgáltatások esetében – összhangban az 1370/2007/EK rendelettel - a közlekedési szolgáltató kiválasztása tekintetében a törvény nem rögzít pályáztatási kötelezettséget, ez esetben a személyszállítási közszolgáltatások ellátására

vonatkozó jogosultság odaítélésére pályáztatás nélküli, közvetlen odaítéléssel megvalósuló eljárásban kerülhet sor, bár a versenyeztetés alkalmazását ez esetben sem akadályozza a törvény.

a 25 §-hoz

A javaslat a személyszállítási közszolgáltatási szerződéssel kapcsolatos szabályokat az 1370/2007/EK rendelettel összhangban állapítja meg. Személyszállítási közszolgáltatások megrendelésére, valamint a személyszállítási közszolgáltatásokkal felmerült bevételekkel nem fedezett indokolt költségek ellentételezésére kizárólag személyszállítási közszolgáltatás keretében, az abban rögzített szabályok szerint kerülhet sor.

A szerződés részletesen tartalmazza a személyszállítási közszolgáltatások teljesítésével kapcsolatos feltételeket, szabályokat, a személyszállítási közszolgáltatások minőségi és mennyiségi paramétereit, valamint képezi a közszolgáltatási menetrendet. A szerződés tartalmazza a bevételekkel nem fedezett indokolt költségek kalkulációjának, valamint ellentételezésének módszertani és eljárásrendi szabályait.

A szerződés részét képezi a közszolgáltatások teljesítésének pénzügyi és minőségi/mennyiségi ellenőrzésével kapcsolatos szabályrendszer is.

a 26-28. §-hoz

A közlekedési közszolgáltatás tartalmának meghatározása a menetrend rögzítésén keresztül történik. A menetrend kialakításáért a hosszú távú közlekedéspolitikai célkitűzésekkel összhangban álló koncepciók mentén a miniszter felelős. Az ellátásért felelősök együttműködésének korábbi szabályozása – miniszteri rendelet szintjén – nem biztosította a közpénzek hatékony felhasználását. A szolgáltatások értékarányossága, valamint a közösségi közlekedés színvonalának és versenyképességének javítása érdekében az emelt komfortfokozatú szolgáltatások esetén rögzíteni szükséges azokat az alapvető jellemzőket, amelyek esetén jogos és méltányos a magasabb szolgáltatásért járó ellenszolgáltatás felszámítása.

A közszolgáltatási kötelezettség teljesítésének módjára és az igénybe vett közlekedési eszközre vonatkozóan nem lehet mechanikusan alkalmazható szabályt alkotni, mert igen összetett, közlekedés- és társadalompolitikai megfontolásokon túl számos más terület szempontjait is mérlegelni kell az ellátásért felelősnek a döntése során. Az ellátás biztonsága és a közpénzek hatékony felhasználása érdekében a kötelezően figyelembe veendő szempontokat a törvény rögzíti.

A közszolgáltatási menetrend kialakításakor annak mennyiségi és minőségi jellemzői egyaránt fontosak. Az alapellátásra vonatkozó szempontrendszer és mennyiségi jellemzők törvényi szintű meghatározásával minden település számára a közlekedési közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítottá válik. Ez a garancia azonban nem korlátlan, azt az infrastrukturális feltételek és az államháztartás mindenkori teherbíró-képessége határolja. A közszolgáltatás keretében az alapellátásnál magasabb szintet rögzíthet az ellátásért felelős, alacsonyabbat azonban nem, mert az már az iskolába való oda- és visszajutást, illetve munkába járást és hazautazást tenné lehetetlenné. Az alapellátás

kialakítása során a menetrendszerű közlekedésen kívül a település lakói számára rendelkezésre álló szolgáltatásokat is figyelembe kell venni.

Az alapellátás mértékének meghatározásakor több megközelítés együttes alkalmazása célszerű. Elsőként az általános társadalompolitikai, közlekedésszervezési és a szolgáltatás minőségi kereteit kell rögzíteni. Ezt követően – az államháztartás teherbíró-képessége és az infrastrukturális adottságokon belül – az alapellátás által biztosítandó eljutási lehetőségek funkcionális meghatározása következik, figyelembe véve a járások kialakítását is. Alapvető elvárás, hogy a gyakorlatban kialakult közlekedési vonzasközpont átszállás nélkül legyen elérhető, míg az átszállások száma a megyeszékhely legfeljebb egy, a Fővárosba történő utazáskor legfeljebb kettő lehet. Szintén elvárás, hogy az interregionális kapcsolatok terén is a minél kevesebb átszállással növekedjen a közösségi közlekedés versenyképessége, vonzereje. Tekintettel arra, hogy az alapellátás elsődlegesen menetrendszerű közlekedéssel biztosított, így a menetrendi járatok legkisebb számának meghatározása az ellátásbiztonság eszközéül szolgál.

a 29. §-hoz

Közszolgáltatási kötelezettség az 1370/2007/EK rendelet 2. cikkének e) pontja alapján valamely illetékes hatóság által annak érdekében meghatározott vagy megállapított kötelezettség, hogy biztosítsa az olyan általános érdekű személyszállítási közszolgáltatások nyújtását, amelyeket egy szolgáltató – amennyiben saját gazdasági érdekeit venné figyelembe – ellenszolgáltatás nélkül nem, vagy nem olyan mértékben vagy nem ugyanolyan feltételekkel végezne el.

A szakasz részletesen rögzíti, hogy mely közszolgáltatások végzése, illetve milyen eljárási szabályok mentén írható elő az ellátásért felelős által közszolgáltatási kötelezettségként.

A közforrások hatékony felhasználása érdekében a törvény rögzíti, hogy az ellátásért felelős közszolgáltatási kötelezettséget abban az esetben tarthat fenn, vagy rendelhet el, ha

- a) az adott közszolgáltatás biztosítását a lakosság érdeke megköveteli,
- b) a közszolgáltatás gazdaságos ellátása más módon nem biztosítható, és
- c) a szolgáltatónak kiegyenlíti a közszolgáltatási kötelezettségből eredő bevételekkel nem fedezett indokolt költségeit.

Mint az a közszolgáltatási szerződésre vonatkozó §-ok esetében már kifejtésre került, a közszolgáltatási kötelezettségként végzett személyszállítási közszolgáltatások körének, teljesítésének részletes szabályai, valamint a pénzügyi ellentételezés kalkulációs, módszertani és eljárási szabályai a közszolgáltatási szerződés keretében kerülnek rögzítésre.

a 30. §-hoz

A törvény az 1370/2007/EK rendeletben meghatározott szabályok mentén rögzíti a bevételekkel nem fedezett indokolt költségek számításának és megtérítésének szabályrendszerét.

A személyszállítási közszolgáltatásokat, a közszolgáltatási kötelezettségeket, valamint az ezek ellentételezésére vonatkozó kalkulációs szabályokat és eljárásrendeket a közszolgáltatási

szervződésben kell rögzíteni. A szolgáltatásokat és kompenzációs rendszert (1) előre meghatározott, (2) objektív módon, (3) a személyszállítási közszolgáltatással felmerült, a hatályos számviteli jogszabályok és egyéb szabályok alapján számított, valós bevételek és költségeket figyelembe véve, (4) a hatékony gazdálkodást, a hatékony közpénzfelhasználást, és a közszolgáltatások fejlesztését ösztönző módon kell rögzíteni a szerződésben.

A közszolgáltatási ellentételezés összege pályáztatási (versenyeztetési) eljárásban odaitélt szerződések esetében a pályáztatási eljárásban kialakult összeg. A pályáztatás mellőzésével odaitélt közszolgáltatási szerződések esetében a személyszállítási közszolgáltatási tevékenységhez kapcsolódó, számvitelileg elhatárolt bevételek (és egyéb támogatások), valamint valós költségek különbözetének, valamint az iparágban szokásos, ésszerű nyereségnek (a hazai gyakorlat szerint 0-5 %) az összege.

szervződésben kell rögzíteni. A szolgáltatásokat és kompenzációs rendszert (1) előre meghatározott, (2) objektív módon, (3) a személyszállítási közszolgáltatással felmerült, a hatályos számviteli jogszabályok és egyéb szabályok alapján számított, valós bevételek és költségeket figyelembe véve, (4) a hatékony gazdálkodást, a hatékony közpénzfelhasználást, és a közszolgáltatások fejlesztését ösztönző módon kell rögzíteni a szerződésben.

A közszolgáltatási ellentételezés összege pályáztatási (versenyeztetési) eljárásban odaitélt szerződések esetében a pályáztatási eljárásban kialakult összeg. A pályáztatás mellőzésével odaitélt közszolgáltatási szerződések esetében a személyszállítási közszolgáltatási tevékenységhez kapcsolódó, számvitelileg elhatárolt bevételek (és egyéb támogatások), valamint valós költségek különbözetének, valamint az iparágban szokásos, ésszerű nyereségnek (a hazai gyakorlat szerint 0-5 %) az összege.

a 31-32. §-hoz

A törvényjavaslat megszünteti a személyszállítási közszolgáltatások korábban hatósági árkörbe tartozását. Ennek indoka, hogy a közösségi közlekedés versenyképességének növelése érdekében a jelenleginél lényegesen differenciáltabb tarifa és kedvezményrendszer kialakítása szükséges, amely túlmutat a hatósági árrendszer körén. Az új díjmeghatározási rendszer a teljes hálózaton egységes díjszintek helyett a valós minőségi és keresleti mutatókhoz igazodó díjrendszer kialakítását és működtetését teszi lehetővé.

A közösségi közlekedés díjképzésének új módszere az ellátási felelősök döntési hatáskörébe utalja az díjak és díjszabási feltételek kialakítását, amelyet a közszolgáltatási szerződésben – közlekedésszervező által történő díjbeszedés esetén a feladat-ellátási szerződésben – kell rögzíteni.

A díjszabási elvek érvényesítésekor figyelembe veendő szempontok törvényi szintű rögzítésének célja, hogy a közösségi közlekedés egyes alrendszerei egységes működési elvek mentén kapcsolódjanak össze az utasok számára minél egyszerűbben átjárható rendszerré, miközben a műszaki fejlődés révén létrejövő új megoldások folyamatosan beépíthetők a már működő rendszerekbe.

Az új díjrendszer keretében az ellátási felelős továbbra is meghatározó döntési jogkörrel rendelkezik a díjak megállapítása tekintetében, azonban a díjak rendszerének és a díjképzés új elvei nagyobb mozgásteret biztosítanak közlekedéspolitikai célok érvényesítésére, és ezzel a közösségi közlekedés versenyképességét hivatott biztosítani. Ezzel párhuzamosan a

társadalom- és szociálpolitikai szempontok a külön jogszabályban – a Kormány által – rögzített utazási kedvezmények rendszerén keresztül érvényesülnek.

Az országos, elővárosi és regionális személyszállítási közszolgáltatások díjainak kialakításakor – a korábbi költségalapú árképzéssel szemben – a közszolgáltatások egyéni közlekedési móddal való versenyképességére is tekintettel kell lenni, amely egyik központi eleme a közszolgáltatások díjának és az egyéni közlekedési alternatíva költségeinek viszonya.

A gazdasági és szabályozási környezet stabilitása érdekében a közszolgáltatások díja főszabályként évente egy alkalommal, az év elején módosítható.

A közpénzek átlátható felhasználását szolgálja az egyes nyilvántartási kötelezettségek egyértelmű rögzítése.

a 33-34. §-hoz

Szociálpolitikai megfontolásból a Kormány jogosult meghatározni egyes utascsoportok részére biztosított kedvezmények mértékét és az igénybevétel részletes szabályait. E kedvezmények kizárólag a közszolgáltatás keretében nyújtott közlekedési szolgáltatások esetén vehetők igénybe. E kedvezmények állam által történő ellentételezésére az ellátásért felelősök, a közszolgáltatást nyújtó közlekedési szolgáltató mellett a közlekedésszervező jogosult.

Az állami által nyújtott szociálpolitikai menetdíj támogatás egyedi nyilvántartási szabályokat követel meg. A visszaélések esélyének és a közlekedési szolgáltatók által az ellátásért felelős felé érvényesített év közbeni finanszírozási teher mérséklése érdekében az országos, elővárosi és regionális, illetve a helyi személyszállítási közszolgáltatás terén eltérő szabályrendszer indokolt.

A helyi közlekedésben a szociálpolitikai menetdíj támogatás – mivel ott az utazások tételes rögzítése aránytalanul nagy terhet jelentene – a települések demográfia összetétele alapján, a településen nyújtott közlekedési közszolgáltatások mennyiségének figyelembe vétele mellett a költségvetésben meghatározott pénzügyi keretek között igényelhető.

A szociálpolitikai menetdíj támogatások folyósításának eljárási szabályai tekintetében az adózás rendjéről szóló törvény az irányadó.

a 35. §-hoz

A személyszállítási közszolgáltatások megfelelő működésének, valamint a közpénzek hatékony és jogszerű felhasználásának kulcseleme a korábbi §-ok alapján megrendelt személyszállítási közszolgáltatások mennyiségi és minőségi teljesülésének, valamint a személyszállítási közszolgáltatási szerződések megfelelő végrehajtásának nyomon követése (monitoring tevékenység), szükség szerint a szerződés szerinti teljesítés kikényszerítése.

Kulcselemek különösen:

- tisztaság,
- pontosság,
- menetrend szerinti mennyiségi és minőségi paraméterek,

- megfelelő utastájékoztató.

E folyamatokkal összefüggésben a közszolgáltatási szerződések szakmai teljesülésének ellenőrzése mellett kiemelkedő jelentősége van a személyszállítási közszolgáltatásokkal összefüggő gazdasági tevékenység, valamint a közpénzek felhasználásával összefüggő pénzügyi/gazdálkodási tevékenység ellenőrzésének (kontrolling tevékenység).

A személyszállítási közszolgáltatások bevételekkel nem fedezett indokolt költségei ellentételezésével összefüggő szabályokat e törvény korábbi §-ai az 1370/2007/EK rendelettel összefüggésben rögzítették.

A közpénzek hatékony felhasználásnak is kulcseleme, hogy a törvény a szolgáltatási szintek mérésével, valamint a pénzügyi gazdálkodással kapcsolatos szerződési rendelkezések megtartása érdekében szankciós rendszer kikötését teszi kötelezővé a közszolgáltatási szerződésben. A törvény a személyszállítási bevételek szolgáltatók általi hatékony beszedését biztosítja a jegyellenőrök vizsgálati tevékenységének elektronikus módon történő regisztrálására és nyilvántartására vonatkozó kötelezettséggel.

a 36. §-hoz

A munkavállalók munkába járásával kapcsolatos költségeinek munkáltató által történő megtérítésére vonatkozó szabályok mind a közösségi közlekedési rendszer versenyképessége, mind a közlekedéspolitikai célkitűzések középpontjában álló hivatásforgalmi célú utazások szempontjából központi elem, ezért a törvény a jelenleg kormányrendeleti szintű hatályos szabályozást törvényi szintre emeli, ezzel egyidejűleg korszerűsíti a szabályozást.

Az új szabályozás alapján a munkáltató a munkavállalók munkába járásával (hazautazásával) kapcsolatban kizárólag a helyi, elővárosi, regionális vagy országos személyszállítási közszolgáltatás keretében nyújtott szolgáltatás igénybevételére jogosító teljes árú vagy üzletpolitikai kedvezmény keretében kedvezményes árú jegy vagy bérlet költségeit köteles megtéríteni, azonban a megtérítés költségére vonatkozó felső határ megszüntetésre kerül.

A munkába járás költségtérítésének törvényi szintű újradefiniálása a közösségi közlekedést igénybe vevő fizetőképes kereslet megerősítését szolgálja.

a 37. §-hoz

A § a Vtv. jelenlegi szabályozásával azonos tartalommal és jogosulti kör számára biztosítja a vasúti dolgozók vasúti menetkedvezményekre való jogosultságát, és írja elő az azokhoz kapcsolódó eljárási szabályokat.

a 38. §-hoz

A javaslat központi eleme a személyszállítási közszolgáltatások, valamint az azokhoz kapcsolódó pénzügyi és egyéb erőforrások, eszközök egységes elvek mentén történő összehangolása, valamint a közlekedési szolgáltatók együttműködésére vonatkozó kötelezettségek egységesítése, előírása. E kötelezettségek részeként a törvény előírja az eddig különböző közforrásokból vásárolt, önkormányzati üzemeltetés alatt álló, menetrend szerinti

személyszállításra alkalmas személyszállító eszközök (közösségi buszok, iskolabuszok) működésének összehangolását is. Az különböző szolgáltatások közötti együttműködés szabályait végrehajtási jogszabály fogja szabályozni 2013. január 1-jétől.

a 39. §-hoz

Az elmúlt évek jogalkalmazási gyakorlata alapján szükséges a sztrájkokról szóló 1989. évi VII. törvény, a közlekedési közszolgáltatásokra vonatkozó pontosítása, kiegészítése. Tekintettel a közösségi közlekedési hálózat az alapvető életviszonyokat érintő, illetve a nemzetgazdaságban betöltött szerepére, a sztrájkhoz való általános jog korlátozása nélkül, annak jogszerű alkalmazhatósága érdekében a még elégséges szolgáltatásokra vonatkozóan az egyes személyszállítási közszolgáltatásokat tekintve rögzül az a szolgáltatási mennyiség, amely alatti mértékben az érintett felek jogszerűen nem állapodhatnak meg. Ennek abszolút alsó korlátját az alapellátás szintje jelöli ki.

A törvényi szabályozás a még elégséges szolgáltatás minimális szintjének, valamint a munkavállalói érdekképviseletek és a munkáltató közötti előzetes megállapodás elmaradása esetén követendő eljárásrend rögzítésével előmozdítja a munkavállalói jogérvényesítés és a gazdasági és társadalmi mobilitáshoz kapcsolódó alkotmányos alapjogok kölcsönös érvényesülését és kiegyensúlyozását.

A törvényben a még elégséges szolgáltatás szintje olyan szintre került beállításra, amely sztrájk esetén a lakosság és az utazóközönség számára az ellátási és közlekedésbiztonsági szempontból még elfogadható minimális feltételeket biztosítja. E körben ki kell emelni, hogy a meghatározott még elégséges szolgáltatási arányok (hely és elővárosi közlekedés esetén 66 %, a regionális és országos közlekedés esetén 50 %) arra tekintettel kerültek megállapításra, hogy a utasforgalom túlnyomó többsége a csúcsidei időszakokban (reggel 6-8 óra, 12-14 óra, 16-18 óra) zajlik le, ebben az időszakban a forgalmasabb vonalakon és viszonylatokban a járművek kihasználtsága gyakran meghaladja a 100%-ot. Erre tekintettel a közlekedésbiztonsági és ellátási szempontból elfogadható még elégséges szolgáltatás legszűkebb keresztmetszetét a legnagyobb kapacitási időszakokra méretezve szükséges kialakítani.

a 40-41. §-hoz

A § nemzetközi vasúti és autóbusszos közlekedésre vonatkozó szabályok alapján rögzíti a nemzetközi személyszállítás szabályrendszerét. Az 1073/2009/EK rendelet alapján az autóbusszal végzett nemzetközi személyszállítás, valamint a 2007/58/EK irányelv alapján a vasúti nemzetközi személyszállítás liberalizált tevékenység, ezért azt a hivatkozott jogszabályok alapján, a megfelelő engedélyek birtokában bármely EU területén honos gazdálkodó szervezet végezheti.

a 42. §-hoz

A különcélú menetrend szerinti személyszállítás az utazás célja alapján meghatározott utaskör részére menetrend alapján végzett szállítása más utasok kizárásával. E szolgáltatás járat

engedély birtokában végezhető, amely abban az esetben adható ki, ha nem jár más közlekedési szolgáltató közszolgáltatási szerződésben foglalt jogainak sérelmével, továbbá működőképességének veszélyeztetésével.

a 43. §-hoz

A közforgalmú kötöttpályás közlekedést helyettesítő autóbuszjáratokkal kapcsolatos szabályozás célja, hogy a vasúti üzemmel kapcsolatos technológia/műszaki vagy egyéb okokból szünetelő kötöttpályás közlekedés közúti szolgáltatásokkal történő átmeneti helyettesítése az engedélyek és a közszolgáltatási szerződések módosítása nélkül is megvalósulhasson. A vasúti társaság 2 hónapig saját hatáskörben, 2 hónapon túl helyi személyszállítás esetén a települési önkormányzat polgármestere, Fővárosban a főpolgármester, országos, elővárosi vagy regionális szolgáltatás esetében a miniszter engedélyével üzemeltethet helyettesítő autóbuszjáratot vasúti szolgáltatás helyett.

a 44. §-hoz

Az Európai Unió tagállamában bejegyzett közlekedési szolgáltató – ide nem értve a Magyarországon székhellyel (lakóhellyel) rendelkező közlekedési szolgáltatót – belföldi menetrend szerinti közúti személyszállítási szolgáltatást (kabotázs) az 1073/2009/EK rendelet által meghatározott körben és az ott meghatározott feltételek betartása mellett végezhet.

a 45-48. §-hoz

A 91/440/EK irányelv alapján 2010. január 1-jétől a vasúti személyszállítási szolgáltatások esetében is megnyílt a kabotázs lehetősége. Ez esetben vasúti igazgatási szerv a vasúti személyszállítási közszolgáltatási szerződésben rögzített kötelezettségek ellentételezésének biztosítása érdekében pénzügyi ellentételezési kötelezettséget állapíthat meg olyan vasúti társaságok terhére, amelyek nem közszolgáltatásnak minősülő vasúti személyszállítási szolgáltatást nyújtanak két olyan meghatározott belföldi állomás között, amely szakaszra más vasúti társaság hatályos vasúti személyszállítási közszolgáltatási szerződéssel rendelkezik.

A pénzügyi ellentételezés keretében kifizetett összeg nem haladhatja meg az érintett közszolgáltatási kötelezettségek során felmerült költségek egészének vagy egy részének fedezéséhez szükséges mértéket, figyelembe véve a vonatkozó bevételeket és az említett kötelezettségek teljesítéséből származó ágazatban elérhető ésszerű nyereséget is.

a 49. §-hoz

Felhatalmazó rendelkezéseket tartalmaz.

a 50-57. §-hoz

Hatályba léptető, jogharmonizációs, deregulációs, valamint átmeneti rendelkezéseket tartalmaz.